

Bizim Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin donanması Azərbaycanın çox böyük sərvətidir. O, böyük işlər görür və gələcəkdə də görəcəkdir.

Heydər ƏLİYEV

DƏNİZ

"AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ" QSC-nin qəzeti

20 sentyabr 2018-ci il № 69-72 (9255)

Qəzet 1931-ci ildən nəşr olunur

www.seanews.az

Qiyməti 50 qəpik

BU SAYIMIZDA

“Nerça” təchizat-yedək gəmisi əsaslı təmir olunub

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin Xəzər Dəniz Neft Donanmasına məxsus “Nerça” təchizat-yedək gəmisi “Bibiheybat” Gəmi Təmiri Zavodunda əsaslı təmir olunub.

Proses zamanı gəminin baş və köməkçi mühərrikləri,

nasosları, boru sistemləri təmir edilib. Bundan başqa, heyətin yaşayış otaqları, sanitariya qovşaqları və yeməkanlar yenilənib.

Səh. 2

Dəniz Akademiyasının birinci kurs tələbələri and içiblər

Sentyabrın 17-də Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında yeni tədris ilinin başlanmasına həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib. Tədbirdə ADDA-nın birinci kurs tələbələri and içiblər.

“AXDG” QSC-nin və Akademiyanın rəhbər işçiləri, eləcə də valideynlərin iştirakı ilə Dənizkənarı Milli Parkda yerləşən “Yaxt klub”da təşkil edilmiş mərasim Hərbi Dəniz Qüvvələri orkestrinin ifasında Dövlət himninin səslənməsi ilə başlayıb.

Səh. 3

Baxan bir də baxmaq istər...

Bakı Metropolitenində Gəmiçiliyin 160 illiyinə həsr olunmuş fotoqalereya açılıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC və “Bakı Metropoliteni” QSC-nin birgə təşkilatçılığı ilə “Gənclik” metrostansiyasında “Metro Gallery” layihəsi çərçivəsində “Gəmiçilik-160 il” mövzusunda fotoqalereya açılıb.

Səh. 4

AXDG-nin iki əməkdaşı “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin gəmilərində təcrübə keçib

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC yüksək ixtisaslı gənc mütəxəssislərin hazırlanması, işçilərin təlimləndirilməsi, onların dənizçilik sahəsində beynəlxalq təcrübəyə dərinləşməsinə diqqət mərkəzində saxlayır. Bu məqsədlə dünyanın müxtəlif aparıcı gəmiçilik şirkətləri və universitetləri ilə əməkdaşlıq edilir.

Səh. 5

“Experience” jurnalı Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tətbiq olunan proqramdan yazıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” (AXDG) QSC-nin Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tətbiq olunan “CADMATIC” proqramı ilə bağlı beynəlxalq “Experience” jurnalında məqalə dərc edilib.

Boosting Production Information
Azerbaijan Caspian Shipping

Səh. 6

Gəmi təmirçiləri daha yaxşı oyun nümayiş etdiriblər

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin işçiləri arasında voleybol yarışları keçirilib.

Səh. 8

... Gələn ay Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin bərpasının 27-ci ildönümünü qeyd edəcək. Tarix üçün bu, çox qısa bir vaxtdır. Müstəqilliyimizin ilk iki ili çox ağır, faciəvi keçmişdir, torpaqlarımız işğal altına düşmüşdür, Azərbaycan böyük iqtisadi çətinliklərlə, iqtisadi-siyasi böhranla üzləşmişdir. Azərbaycanda vətəndaş müharibəsi gedirdi. Nəzərə alsaq ki, birinci iki ilimiz çox ağır keçmişdir, sonrakı dövrdə Azərbaycan böyük uğurlara imza atdı. Bu gün Azərbaycan bölgədə önəmli ölkəyə çevrilib, dünyadakı rolumuz artır, bizim beynəlxalq mövqelərimiz möhkəmlənir, dünya ictimaiyyəti bizim siyasətimizi dəstəkləyir. Bunun ən bariz nümunəsi odur ki, bir neçə il bundan əvvəl dünyanın 155 ölkəsi Azərbaycanı BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçmişdir. Bu, dünyanın Azərbaycana olan dəstəyinin təzahürüdür. İqtisadi sahədə aparılan islahatlar Azərbaycana böyük imkanlar gətirdi, biz böyük nailiyyətlərə qata bildik. Təkcə onu demək kifayətdir ki, son 15 il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artmışdır. Ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollar sərmayə qoyulmuşdur. Sosial məsələlərin həlli işində böyük uğurlar əldə edilmişdir. Bu gün Azərbaycanda işsizlik 5 faiz səviyyəsindədir. Azərbaycan dost ölkələrlə, ilk növbədə, Türkiyə ilə birlikdə böyük layihələr icra etdi. Yəni, bütün bunlar tam əminliklə deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın gələcəyi də parlaq olacaq.

Ölkəmiz ordu quruculuğu sahəsində də böyük uğurlar əldə edib. Bu gün Azərbaycan Ordusu beynəlxalq reytinglərə görə dünya miqyasında 50 ən güclü ordu sırasındadır. Bizim hərbi potensialımız artır. Bizim güclü ordumuza böyük ehtiyacımız var. Çünki torpaqlarımız işğal altındadır.

Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb. Mənfur qonşular 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycandakı qeyri-sabit vəziyyətdən istifadə edərək torpaqlarımızın bir

hissəsini işğal edib. İşğal edilmiş torpaqlarda bütün tarixi, dini abidələrimiz ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə məhv edilib. Xalqımıza qarşı soyqırım törədilib və bu işğal bu gün də davam edir. Ona görə güclü ordu Azərbaycanın gələcəkdə müstəqil ölkə kimi yaşaması, ərazi bütövlüyünün bərpası üçün əsas şərtidir. Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında öz gücünü, məharətini göstər-

mişdir. Bu gün Azadlıq meydanına döyüşlərdə olmuş Azərbaycan bayraqları gətiriləcək. O bayraqlar ki, 2016-cı ildə Ağdərə, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının işğaldan azad edilmiş torpaqlarında Azərbaycan əsgəri tərəfindən qaldırılmışdır. O bayraqlar ki, bu ilin may ayında Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Naxçıvan hissəsində uğurlu əməliyyat nəticəsində işğaldan azad edilmiş tor-

paqlarda qaldırılmışdır. Gün gələcək Azərbaycan dövlət bayrağı bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda qaldırılacaqdır.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

(Sentyabrın 15-də Azadlıq meydanında Bakı şəhərinin azad edilməsinin 100 illiyinə həsr olunmuş paraddakı nitqindən)

Rauf Vəliyev: “ADDA-nın məzunlarına peşəkar kadr kimi hər yerdə tələbat var”

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında “Açıq qapı günü” keçirilib

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında (ADDA) “Açıq qapı günü” – yenidən tələbə adını qazanan gənclər və onların valideynləri ilə görüş keçirilib.

Görüşdə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin sədri Rauf Vəliyev, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının rektoru Çingiz Əliyev ilə yanaşı, Bakı Gəmiqayırma Zavodunun, “Caspian Marine Services”-in rəhbərliyi, Gəmiçiliyin əməkdaşları, Akademiyanın müəllim heyəti də iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının rektoru Çingiz Əliyev builki tələbə qəbulunun yekunları, akademiya tədrisin təşkili, tələbələr üçün yaradılan şərait barədə məlumat verib.

Bildirib ki, ADDA-ya yüksək balla qəbul olanların sayında bu il də xeyli artım var. Belə ki, tələbə adını qazananların iyirmi doqquzu 500-600, üçü isə 600-700 arası bal toplayıb. Bu il Akademiyada 1 Türkmənistan və 5 Türkiyə vətəndaşı da təhsil alacaq.

Çingiz Əliyev qeyd edib ki, tələbələr dərş vəsaitləri, yataqxana, geyim forması və gündə iki dəfə isti yeməklə pulsuz təmin olunurlar. Təkcə bu il Gəmiçilik rəhbərliyinin tövsiyəsi ilə xaricdən 10 laboratoriya dəsti alınaraq quraşdırılıb. Ən müasir trenajorlar, laboratoriyalar imkan verir ki, peşəkar kadrlar hazırlayaq.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi”

QSC-nin sədri Rauf Vəliyev çıxışında Gəmiçiliyin tarixi barədə tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, ölkəmizdə dənizçiliyin inkişafı uzun və şərəfli yol keçib: “1858-ci ildən başlayan bu yolda qazanılan uğurlar hesabına hazırda AXDG dünyanın qabaqcıl şirkətləri ilə rəqabət aparmaq imkanındadır. Bu il Gəmiçilik 160 illik yubileyini qeyd edir. Üç əsrə şahidlik edən böyük şirkətin bir parçası olmaq hər kəs üçün qürurvericidir. Əminəm ki, gələcəyin peşəkar kadrları kimi siz Azərbaycanın mövcud dənizçilik imkanlarını daha da irəliləyə apara biləcəksiniz. Və bütün dövrlərdə nüfuzlu peşə sayılan dənizçi adına layiq olacaqsınız.”

Rauf Vəliyev Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında yaradılan şəraitdən də danışdı. Bildirib ki, təhsil ocağına “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC tərəfindən daim dəstək verilir: “Burada mütəxəssislərin hazırlanması, kadr potensialının artırılması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilir. Bu il ilk dəfə olaraq Dəniz Akademiyasında “Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi” ixtisası üzrə ingilis dilində tədris aparılacaq. Ötən ildən “AXDG” QSC-nin hesabına təhsildə fərqlənən tələbələrə əlavə təqaüd verilir. Artıq bu imkandan ADDA-nın 50-dən çox tələbəsi yararlanıb”.

(Davamı 2-ci səhifədə)

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Rauf Vəliyev: “ADDA-nın məzunlarına peşəkar kadr kimi hər yerdə tələbat var”

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında “Açıq qapı günü” keçirilib

Bundan başqa, Cəmiyyətin sədri Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası tələbələrini beynəlxalq standartlara uyğun inkişafının təmini və peşəkarlığının artırılması məqsədi ilə onların AXDG-nin xarici sülarda üzən gəmilərində təcrübə keçmələrinə imkan yaradıldığını da diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, bu fürsətdən ötən tədris ilində 10-dan çox tələbə faydalanıb. O, eyni zamanda “AXDG” QSC-nin Təqatüd Programına uyğun olaraq hər il magistr təhsili almaq üçün ADDA məzunlarının dünyanın nüfuzlu ali məktəblərinə göndərilməsi üçün şərait yaradıldığını da vurğulayıb.

Rauf Vəliyev qeyd edib ki, bütün bunlar ilk növbədə tələbələrə təhsilə maraqlarını artırmaq, onların peşəkar dənizçi kimi yetişmələrinə dəstək olmaq məqsədi daşıyır. Digər tərəfdən, Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin kadr potensialının formalaşmasında savadlı, beynəlxalq standartlara cavab verən gənc dənizçilərə üstünlük verdiyini göstərir.

Sədr deyib: “Şirkətimizin qarşısında mühüm strateji hədəflər dayanır. Bu ha-

yaxşı qiymətlərlə bitirənlərin işlə təmin olunmaları üçün onlara “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin “Zəmanət Məktubu” verilir.”

QSC-nin sədri ADDA-nın məzunlarının dünyanın hər yerində işləmək imkanlarının olduğunu da bildirib: “Bu il AXDG-nin iki gənc əməkdaşı “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin gəmilərində təcrübə keçməyə göndərildi. Layihənin sonunda iştirakçılar haqqında müsbət rəy verildi, onlara müvafiq sertifikatlar təqdim olundu. Hətta “Columbia Shipmanagement Ltd” həmin gənclərə iş təklifi də etdi. Lakin, hər iki gənc fəaliyyətlərini Gəmiçilikdə davam etdirmək istədiklərini bildirdilər. Bu onu göstərir ki, ADDA-nın məzunlarına peşəkar kadr kimi hər yerdə tələbat var. Belə imkanlar

dəflərdən biri də güclü kadr potensialının formalaşdırılmasıdır. Məhz, bu səbəbdən Dəniz Akademiyasının tələbələrindən gözləntilərimiz çoxdur. Burada hər cür şərait yaradılıb. Təhsil müəssisəsinə

Akademiyaya yüksək nəticələrlə bitirən məzunlara yaradılacaq.”

Daha sonra “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin kadr siyasəti haqqında hazırlanan “İnsan sərvətimiz-

dir” filmi nümayiş olunub. Filmdə kadr ehtiyatlarının planlaşdırılması, əməkdaşların bilik və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, onların xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, sosial təminatının

yaxşılaşdırılması, mükafatlandırma və həvəsləndirmə, təhlükəsiz və sağlam əmək şəraitinin təmin edilməsi kimi vacib məsələlərdən bəhs olunub.

Sonda gənclərin və valideynlərin su-

alları səsləndirilib, arzu və istəkləri dinlənilib.

Tədbirdə 2018-ci ildə Akademiyaya 9 tələbənin fərqlənmə diplomu ilə bitirdiyi qeyd olunub. Onlardan üç nəfərinə

iştirakçıları Dəniz Akademiyasının əsas binasında yerləşən trenajor otağı və auditoriyalarla tanış olublar.

“Nerça” təchizat-yedək gəmisi əsaslı təmir olunub

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin Xəzər Dəniz Neft Dənizində məxsus “Nerça” təchizat-yedək gəmisi “Bibiheybət” Gəmi Təmiri Zavodunda əsaslı təmir olunub.

Proses zamanı gəminin baş və köməkçi mühərrikləri, nasoslari, boru sistemləri təmir edilib. Bundan başqa, heyətə yaşayış otaqları, sanitariya qovşaqları və yeməkxanalar yenilənib.

Bununla belə, gəmi tərsanaya qaldırılaraq hərəkət-sükan kompleksinin, dib-yan armaturlarının, protektor qurğularının təmiri, onun

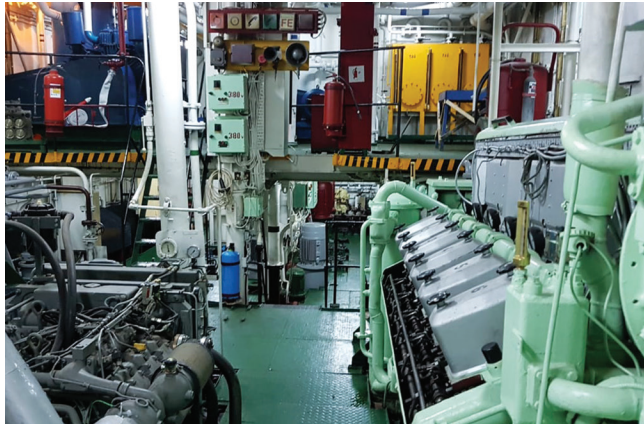

üzünə təhlükə yaranan gövdənin sualtı və suüstü hissəsində zədələnmiş sahələrin dəyişdirilməsi işləri yerinə yetirilib. Həmçinin, sualtı və suüstü hissələri təmizlənərək rənglənib.

Gəminin mexanizm və elektrik avadanlıqlarının təmiri başa

çatdıqdan sonra onun dəniz sınağı həyata keçirilib. Sınaq uğurla başa çatdırılıb.

“Nerça” gəmisi Gəmiçiliyin digər təchizat gəmiləri kimi dənizdəki neft-qaz layihələrinin təminatında – neft-qazçıxarma obyektlərinin təchizatında, bilavasitə

ağır konstruksiyaların, qazma qurğularının yedəklənməsində, lövbərlərin dəyişdirilməsində iştirak edəcək. Uzunluğu 67,23, eni 13,89 metr olan gəmi “Wartsila” firmasının istehsalı olan 2000 12V22 tipli, 2x2420 at gücünə malik mühərriklə təchiz edilib.

Hərbi Dəniz Qüvvələrində Bakının işğaldan azad olunmasının 100 illiyinə həsr edilən tədbir keçirilib

“İnnovativ Təşəbbüslər” İctimai Birliyinin təşəbbüsü, Müdafiə və Təhsil nazirliklərinin dəstəyi ilə Hərbi Dəniz Qüvvələrində 15 sentyabr – Bakının işğaldan azad olunmasının 100 illiyinə həsr edilmiş tədbir keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, tədbirdə ümummilli lider Heydər Əliyevin və Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycanın dövlət himni səsləndirilib.

Tədbirdə Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin nümayəndəsi, dövlət qulluqçusu Zümrüd Səmədova, “İnnovativ Təşəbbüslər” İctimai Birliyinin sədri Əsrəf Əhmədov, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının böyük elmi işçisi, tarixçi Rizvan Hüseynov çıxış edərək

Bakının azad edilməsinin müstəqil dövlətçiliyimizin tarixindəki əhəmiyyətindən danışılıb.

Çıxış edənlər Bakının azad olunması üçün keçirilən hərbi əməliyyatlarda yüzlərlə türk əsgərinin şəhid olduğunu, müxtəlif rayonlarda türk şəhidlərinin məzarlarının indi də ehtiramla ziyarət edildiyini, Bakıdakı Şəhidlər xiyabanında da

türk əsgərlərinin xatirəsinə abidə kompleksinin ucaldıldığını bildırıblər.

Tədbirdə Müdafiə və Təhsil nazirliklərinin, “İnnovativ Təşəbbüslər” İctimai Birliyinin nümayəndələri, şəhid, hərbi və azadlıq uğrunda şəhidlərinin ailələri, istedadlı şagirdlər və valideynlər iştirak ediblər.

Nyu-Yorkda Amerika-Xəzər biznes-forumu olacaq

Sentyabrın 25-də Nyu-Yorkda Amerika-Xəzər biznes-forumu keçiriləcək.

Caspian Business Forum New York

findən Harvard klubunda təşkil ediləcək tədbirdə Trans-Xəzər dahlizi ölkələrinin hökumət və işgüzar dairələrinin nümayəndələri

rinin iştirakı ilə Xəzər regionunun iqtisadi və siyasi perspektivləri müzakirə ediləcək, müxtəlif layihələrin maliyyələşdirilməsi imkanlarını, bank sektorunun və normativ-hüquqi bazanın potensialına baxılacaq.

ABŞ və Trans-Xəzər dahlizi ölkələri arasındakı strateji tərəfdaşlığa söykənən Nyu-York Xəzər biznes-forumu Amerika və Xəzər regionu ölkələrinin biznes dairələri üçün geniş imkanlar yaradan aparıcı platformanı təmsil edir.

Xəzər Siyasət Mərkəzinin özəl sektorun yüksək vəzifəli mə-

murlarını və rəhbərlərini, Xəzər regionu ölkələrinin hökumət üzvlərini dəvət etməkdə məqsədi biznes, investisiya, maliyyələşdirmə imkanlarını, tərəfdaşlar qarşısında duran vəzifələri müzakirə etməkdir. ABŞ Dövlət Departamentinin, Ticarət Nazirliyinin və xarici özal sərmayə korporasiyalarının nümayəndələri tədbirdə çıxış edəcəklər.

Xəzər Siyasət Mərkəzi və ABŞ Ticarət Palatası ilə yanaşı, Xəzər regionu ölkələrinin səfirlikləri də bu biznes-forumun təşkilatçılarıdır.

Yusif Babanlı

Qazaxıstan Xəzərdə ABŞ hərbi bazalarının yerləşdirildiyi barədə şayiələri təkzib edib

Qazaxıstan hökuməti Xəzər dənizində ABŞ hərbi bazalarının yerləşdirildiyi barədə şayiələri təkzib edib.

Qazaxıstan KİV-ləri xəbər verir ki, bu barədə məlumatları şayiə adlandıraraq informasiya və kommunikasiya naziri Dauren Abayev sözlərinə görə, ölkəsi regionda xarici hərbi bazaların mövcudluğuna yol verə bilməz.

2018-ci ilin aprel ayında Qazaxıstan parlamentinin senatı ABŞ-

ın Əfqanıstana göndərəcəyi xüsusi yüklərin kommersiya tranzitinin təmin olunması barədə qanun layihəsini təsdiqləyib. Bu məqsədlə Xəzər dənizində yerləşən Aktau və Kurk limanları Amerikanın qey-

ri-hərbi yüklərinin Əfqanıstana çatdırılması üzrə marşruta daxil edilib. ABŞ Hərbi Dəniz Qüvvələrinə Qazaxıstanın Xəzər dənizindəki limanlarından istifadə imkanı verildiyi barədə şayiələrin yaranmasına da bu səbəb olub.

Qazaxıstanın informasiya naziri Aktau konvensiyasının Xəzər hövzəsinə daxil olmayan ölkələrin silahlı qüvvələrinin və gəmilərinin Xəzər dənizində mövcudluğunu qadağan etdiyini xatırladı.

Sentyabrın 17-də Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında yeni tədris ilinin başlanmasına həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib. Tədbirdə ADDA-nın birinci kurs tələbələri and içiblər.

“AXDG” QSC-nin və Akademiyanın rəhbər işçiləri, eləcə də valideynlərin iştirakı ilə Dənizçələri Milli Parkda yerləşən “Yaxt klub”da təşkil edilmiş mərasim Hərbi Dəniz Qüvvələri orkestrinin ifasında Dövlət himninin səslənməsi ilə başlayıb.

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının rektoru Çingiz Əliyev tələbələrə müraciətində bu ali təhsil ocağında yaradılmış şəraitdən, yeniliklərdən, aparılan islahatlardan danışmış, gənclərə dərslərində müvəffəqiyyət arzulayıb, bütün tələbələrə, xüsusilə də birinci kursa qəbul olanları təbrik edib.

Mərasimdə qeyd olunub ki, ölkəmizdə dənizçilik təhsilinin tarixi 1881-ci ildən Bakı dənizçilik siniflərinin yaradılması ilə başlayıb. Sonradan Bakı Dəniz Yolları Məktəbi adı altında fəaliyyət davam etdirilsə də, burada yalnız orta ixtisas təhsili verilib. 1996-cı ildə isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə ali təhsilli dənizçi kadrlar hazırlayan Azər-

baycan Dövlət Dəniz Akademiyası təsis olunub. O vaxtdan yüzlərlə məzun Akademiyanı bitirərək respublikamızın dəniz nəqliyyatının müxtəlif sahələrində, donanmalarımızda çalışır.

2013-cü ildə Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin və ARDNŞ-in Xəzər Dəniz Neft Donanmasının birləşdirilməsi ilə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC yaradıldıqdan sonra Dəniz Akademiyasının da tarixində yeni dövr başlayıb. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəniz nəqliyyatına daimi qayğısının nəticəsi olaraq Gəmiçilik rəhbərliyi Akademiyanın problemlərini, tədrisin təşkilini diqqət mərkəzində saxlayır, müttəmədi yeniləşmə və müasirləşmə siyasəti həyata keçirir. “AXDG” QSC-nin sədri Rauf Vəliyev tez-tez həm professor-müəllim heyəti, həm də tələbələrə görüşür, onların sosial həyatı və tədris prosesində rastlaşdıqları çətinliklərlə maraqlanır və vaxtında həlli üçün əlindən gələni edir. Akademiya kollektivi də istər ölkə, istərsə də Gəmiçilik rəhbərliyinin bu qayğısına əməli işi ilə cavab verməyə çalışır.

Tədbirdə valideynlər adından çıxış edən Naimə Şükürova övladı Aysənin

500-dən çox bal toplayaraq ADDA-ya daxil olmasından iftixar hissi duyduğunu bildirib, gənclərə yaxşı oxumağı və Vətənimizə layiq müttəxəssis olmağı tövsiyə edib.

Daha sonra Akademiyaya bu il qəbul olan gənclər üçün ilk dəfə and içmə mə-

rasimi təşkil edilib. “Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi” ixtisasını seçmiş ilk xanım tələbə Fatimə Abbasova sıra qarşısına çıxaraq “Tələbə andı”nı səsləndirib. Onun yoldaşları hamılıqla Dəniz Akademiyasının tələbəsi adını uca tutacaqlarına, elm və biliklərə dərinlən ziyələnmək

üçün var qüvvələri ilə səy göstərəcəklərinə, Akademiyanın və dənizçi peşəsinin ənənələrini qoruyacaqlarına, dənizçi formasına hörmətlə yanaşacaqlarına və onu şəərəflə daşıyacaqlarına, dövlətçiliyimizə və xalqımıza sdaqətli, Azərbaycana layiqli vətəndaş olacaqlarına and içiblər.

Mərasimin yekununda marş sədalara və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı, habelə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC və ADDA-nın bayraqları altında tələbələr tribuna qarşısından keçərək birbaşa Akademiyanın auditoriyalarına yollanıblar.

“Xankəndi” sualtı tikinti gəmisi dünyada ən yüksək beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə inşa edilən bu cür mövcud 10 gəmidən biridir. Ən son texniki nailiyyətləri özündə birləşdirən bu sualtı tikinti gəmisi məxsusi olaraq “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində Xəzər dənizində ən böyük sualtı hasilat sistemini quraşdırmaq üçün layihələndirilib və inşa edilib. Təxminən 400 milyon ABŞ dolları dəyərinə olan və artıq dənizdə, “Şahdəniz-2” yatağı ərazisində olan “Xankəndi” gəmisi növbəti 10 il ərzində orada sualtı quraşdırma və tikinti işlərini həyata keçirəcək.

Xəzərdəki neft və qaz donanmasının yeni texnologiyalı ən müasir gəmisi

2014-cü il aprelin 17-də “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC sualtı tikinti gəmisinin layihələndirilməsi və tikintisi barədə “Şahdəniz” qaz yatağının işlənilməsi və istismarı üzrə icraçı olan “BP Exploration” MMC ilə dəyəri 400 milyon dollara yaxın olan müqavilə bağlayıb. “Xankəndi” sualtı tikinti gəmisinin iki iri gövdə bölməsi müvafiq müqavilə əsasında Sinqapurda inşa edilərək təhlükəsiz şəkildə Bakıya gətirilib və bu iki hissə Bakı gəmiqayırma zavodunda tikinti-quraşdırma sahəsinə çıxarılaraq inşası başa çatmış burun, yaşıyış və idarəetmə blokları ilə birləşdirilib və müvafiq inqetrasiya işləri yerinə yetirildikdən sonra 2016-cı ilin mayında suya salınıb. Bu gəmi

Xəzərin yeni flaqman gəmisi - nəhəng “Xankəndi”

xüsusi olaraq nəhəng “Şahdəniz-2” işlənilmə layihəsinin sualtı qurğularını quraşdırmaq üçün inşa edilib.

Bakı gəmiqayırma zavodunun yənalma körpüsündə “Xankəndi” gəmisinin bütün göyərte avadanlığı - əsas qaldırıcı kran, köməkçi kranlar, o cümlədən helikopter meydançası quraşdırılaraq gəminin bütün sistemləri, avadanlığı və qurğuları tam inteqrasiya edilib, yoxlanılaraq işə salınıb və sazlanıb. İki ay ərzində açıq dənizdə bütün istismar sınaqları uğurla yerinə yetirilib. “Xankəndi” gəmisinin tikintisində ümumilikdə 2 mindən çox insan çalışmış ki, bu işçilərin 75 faizini yerli, 25 faizini isə əcnəbi müttəxəssislər təşkil edib. Gəmi sifarişçiyə təhvil verilmək üçün tam hazır vəziyyətə gətirilib.

DNV GL Norveç və Almaniya təsnifat cəmiyyətinin nəzarəti altında tikilən bu nadir gəminin maksimal sürəti 13,5 knot, uzunluğu 155, eni 32, maksimal suya oturma 7,5 və əsas göyərtesinin hündürlüyü 13 metrdir. Gəmi 3,5 metr hündürlüyündə böyük dalğalarda fəaliyyət göstərməsi üçün dinamik mövqeləndirmə sistemi, 600 metrə qədər sualtı əməliyyatları aparmaq üçün 900 metrik tonluq əsas kranı, 18 nəfərlik iki dalgic kapsulu sistemi, məsafədən idarə

olunan iki aparatı, möhkəmləndirilmiş avadanlıq endirmə şaxtası və digər zəruri texnikalarla tam təchiz edilib. Sualtı tikinti gəmisinin ümumi çəkisi 17 min 700 tondur və suya oturma 6,5 metr olmaqla 5 min metrik tondan artıq yüklənmə qabiliyyətinə malikdir.

175 nəfərlik kayutlarla təchiz olunan bu gəmi indiyə qədər Bakı gəmiqayırma zavodunda icra olunan ən mühüm sifarişdir. Gəmi suyun dərini 550 metrə qədər olan hissələrdə dünya standartlarına uyğun sualtı qurğular inşa etmək üçün layihələndirilib.

Gəmi 2027-ci ildə “Şahdəniz-2” layihəsinin sualtı quraşdırma işlərində istifadə ediləcək

“Xankəndi” gəmisi hazırda sahilənd

təxminən 70 kilometr məsafədə yerləşən “Şahdəniz-2” yatağının ikinci inkişaf mərhələsi üçün səfərbər olunub. Gəmi 2027-ci ildə “Şahdəniz-2” layihəsinin sualtı quraşdırma işlərində istifadə olunacaq.

Ötən bir ildə gəmi “Şahdəniz-2” yatağında sualtı qurğuların quraşdırılması işlərini görüb. “Xankəndi”, həmçinin yatağın Şimal cənabında nəvbəti adımıdır. Gəmi təkcə Azərbaycanın deyil, bütövlükdə Xəzərin gəmiçilik tarixində yeni eranın başlanğıcıdır. “Xankəndi” Xəzər dənizindəki neft və qaz donanmasının yeni texnologiyalı ən müasir gəmisidir.

Xatırladaq ki, BP şirkətinin sifariş ilə “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində Bakı gəmiqayırma zavodunda inşa edilən “Xankəndi” sualtı tikinti gəmisinin ötən il sentyabrın 6-da Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə təqdimat mərasimi keçirilib.

Bu gün heç kəsə sirr deyil ki, qlobal miqyasda atmosfərə atılan bir çox zərərli qazlar, ətraf mühitin həddindən artıq çirkəndirilməsi nəticəsində yaranan radiasiya, eləcə də ekosistemin pozulması ilə müşahidə edilən digər antropogen və texnogen təsirlər qlobal miqyasda temperaturun yüksəlməsinə və iqlim dəyişikliyinə səbəb olub. Dünya əhalisinin sayının ildən-ilə artması, dünyadakı şirin su ehtiyatlarının əsas hissəsini təşkil edən buzlaqların sürətlə əriməsi və beləliklə, şirin su ehtiyatlarının tükənməsi bəşəriyyəti bir çox problemlərlə üz-üzə qoyub.

Planetimizdə şirin su problemini yaradan səbəblər, onun dünyaya və ölkəmizə mövcud təsirlərindən danışan aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, “Ekoloji informasiya” İctimai Birliyinin sədr müavini Xosrov Musayev AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə müsahibəsində deyib: “BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş sentyabrın 12-də San-Fransiskoda keçirilən iqlim konfransından əvvəl həyəcan təbili çalaraq, ABŞ-ın qərbində güclü yağınları, Qrenlandiyada buz dağlarının əriməsini, fırtınaların sayının artmasını və quraqlığı iqlim dəyişikliklərinin nəticəsi kimi qiymətləndirib. Onun sözlərinə görə, artıq dünyada bioloji ehtiyatlar uğrunda yerli münəqişələr başlayıb. İqlim dəyişikliyiin zamanın ən vacib məsələsi olduğunu deyən A.Quterreş onun yaratdığı problemlərin həllini bəşəriyyət tarixində dönüş nöqtəsi adlandırır”.

Alim vurğulayıb ki, havadan sonra insan həyatında ən vacib element olan su üzvi

Qlobal iqlim dəyişikliyi Azərbaycanda şirin su ehtiyatlarından səmərəli istifadəni zəruri edir

aləm üçün mühüm xarici mühit amillərindən biridir. Su planetimizdə həyatın mövcudluğunu şərtləndirir. Yer üzərində yaşayın 7 milyarddan çox insanın hər birinə hər gün içmək və qida hazırlamaq üçün 2,5–3 litrə qədər su lazımdır. Dünyada su ehtiyatının 98 faizini duzlu sular, yalnız 2 faizini şirin sular təşkil edir. Çox təəssüf ki, su ehtiyatları dünya ölkələri arasında qeyri-bərabər paylanıb. Hazırda dünyanın 43 ölkəsində 1,5 milyarddan artıq insan su çatışmazlığından əziyyət çəkir. Bununla yanaşı, Dünya Səhiyyə Təşkilatının açıqlamasına görə hazırda dünya əhalisinin 80 faizi keyfiyyətsiz, 40 faizi isə çirkləndirilmiş suda istifadə edir. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə 80 faiz xəstəliklər standartlara uyğun olmayan içməli suda istifadə ilə bağlıdır. Dünyanın əksər ölkələrində əhalinin təmiz su ilə təmin edilməsi çox ciddi problemə çevrildiyindən qüsurlu, müxtəlif fəsadlarla doğulan körpələrin sayı 12-14 faiz, bir yaşına qədər ölənlərin sayı isə 18-20 faiz artıb. Əksər hallarda bir çox infeksiyon xəstəliklərin yayılmasına içməli suyun çatışmazlığı və ya laboratoriya analizindən keçməmiş çirklənmə suyu içməli su kimi istifadəsi nəticəsində yaranan antisanitariya şəraiti səbəb olur. Ona görə də təmiz və içməli su problemi XXI əsrdə bəşəriyyətin qarşısında duran ən aktual problemlərdən biridir.

“Azərbaycan bir çox təbii resurslarla zəngin ölkə olsa da, şirin su ehtiyatları baxımından kasaddır”, - deyən Xosrov Musayev qeyd edib ki, Milli Elmlər Akademiyasının araşdırmasına görə, Azərbaycanın şirin su ehtiyatları yeraltı sularla birlikdə təqribən 35 milyard kubmetrdir. Bunun da 72 faizi qonşu dövlətlərin ərazisindəki tranzit çaylar - Kür, Araz, Qanıx, Samur çaylarının su ehtiyatlarından formalaşır: “Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanın əsas su ehtiyatları olan Kür və Araz çayları qonşu ölkələrin ərazisində yüksək dərəcədə çirklənməyə məruz qalıb. Bu proses uzun müddətdir davam edir. Azərbaycan hökuməti bu məsələni dərhal qaldırırsə da, Gürcüstan və Ermənistan hökumətləri problemin həlli üçün heç bir tədbir görmür. Ölkəmizin ərazisində formalaşan suların miqdarı kəndən ölkəmizə daxil olan suların 3 dəfə

Dəniz nəqliyyatı ilə cari ildə daşınan yüklərin dəyəri 476,7 milyon dollardan çoxdur

Bu ilin yanvar-avqust aylarında dəniz nəqliyyatı ilə ümumilikdə 677 min 46 ton yük daşınıb ki, bu yüklərin dəyəri 476 milyon 793 min ABŞ dollarıdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, səkkiz ayda dəniz nəqliyyatı ilə ixrac olunan 176 min 781 ton yükün dəyəri 81 milyon 211 min dollar təşkil edib.

Bu nəqliyyat növü ilə idxal olunan yüklərin həcmi 500 min 264 ton, dəyəri isə 395 milyon 771 min dollar olub.

NATO Parlament Assambleyasının nümayəndə heyəti Səngəçal terminalına səfər edib

NATO Parlament Assambleyasının nümayəndə heyəti Səngəçal terminalı barədə məlumatlandırılıb.

AZƏRTAC BP-yə istinadla xəbər verir ki, Azərbaycana səfərlərinin bir hissəsi olaraq NATO Parlament Assambleyasının nümayəndə heyəti Səngəçal terminalına səfər edib, dünya səviyyəli “Azəri-Çıraq-Günəşli” və “Şahdəniz-2” layihələrinin uğurla təhvil verilməsi üçün əhəmiyyətli olan BP-nin yük-sək iş icrası və əməliyyatlar standartları haqqında məlumat alıblar.

Qeyd edək ki, Bakıdan 55 kilometr cənubda yerləşən Səngəçal terminalı Azərbaycanın neft və qaz sənayesində həyati əhəmiyyətə malik obyektlərdən biridir. Terminal Xəzər hövzəsində BP tərəfindən işlədilən bütün mövcud dəniz yataqlarından hasil edilən xam nefti və qazı qəbul etmək, texnoloji emaldan keçirmək, saxlamaq, ixrac etmək üçün nəzərdə tutulub. Səngəçal terminalı təxminən 550 hektar ərazini əhatə edir və bu onu dünyanın ən böyük neft və qaz terminallarından biri edir. Terminalın operatoru BP şirkətidir. Terminalın texniki emal sistemlərinin gündə-

lik gücü hazırda 1,2 milyon barrel neft və “Şahdəniz” qazı üçün təqribən 32 milyon standart kubmetrdir. Ümumi qaz emalı və ixrac gücü isə (AÇQ səmt qazı da daxil olmaqla) gündəlik təqribən 50 milyon standart kubmetrdir.

Bu ilin ilk iki rübü ərzində terminal üçüncü tərəf həmciləri də daxil olmaqla 141 milyon barrelədən çox neft və kondensat, o cümlədən təqribən 124 milyon barrelədən çox Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) vasitəsilə, 16 milyon barrelədən çox Qərb İxrac Boru Kəməri marşrutu vasitəsilə və təqribən 1 milyon barrelə yaxın ayrıca kondensat ixrac kaməri vasitəsilə ixrac edib.

Qaz terminalından əsasən Cənubi Qafqaz Boru Kaməri (CQBK) və terminalın qaz emalı obyektlərini “Azəriqaz”ın qazpaylama sistemi ilə birləşdirən SOCAR-a məxsus qaz kaməri ilə ixrac olunur. Altı ay ərzində terminaldan, həmçinin gündəlik orta hesabla 27 milyon standart kubmetr (963 milyon standart hektar ərazini əhatə edir və bu onu dünyanın ən böyük neft və qaz terminallarından biri edir. Terminalın operatoru BP şirkətidir. Terminalın texniki emal sistemlərinin gündə-

Rauf HACIYEV

Baxan bir də baxmaq istər...

Bakı Metropolitenində Gəmiçiliyin 160 illiyinə həsr olunmuş fotoqalereya açılıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC və “Bakı Metropoliteni” QSC-nin birgə təşkilatçılığı ilə “Gənclik” metrorostansiyasında “Metro Gallery” layihəsi çərçivəsində “Gəmiçilik-160 il” mövzusunda fotoqalereya açılıb. Bu dəfə paytaxt sakinləri və Bakının qonaqları stansiyanın hər dörd çıxışının əsas vestibüllərində Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin tarixini əks etdirən nadir fotoları görmək imkanı qazanıblar.

Foto sərginin rəsmi açılış mərasimində çıxış edən “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin mətbuat katibi Mehman Mehdiyev bildirib ki, Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin 160 illik yubileyinə həsr olunan sərgidə 90-dan çox foto nümayiş edilir. Fotoların hər biri Xəzərdə Azərbaycan gəmiçiliyinin müxtəlif dövrlərini əhatə edir. Burada Xəzər dənizində üzən ilk gəmilər, tanınmış dənizçilər, neft mədənləri, tacirlər haqqında maraqlı fotolara rast gəlmək mümkündür.

Sərgidə müxtəlif arxivlərdən əldə edilən nadir fotolar nümayiş olunur. Bu fotolar həm “AXDG” QSC-nin əməkdaşları, həm də araşdırmaçı-jurnalist, Bakı Media Mərkəzinin redaktoru, əməkdar mədəniyyət işçisi Müsəllim Həsənovun araşdırması ilə ortaya çıxıb.

Gəmiçiliyin sifarişi əsasında tarixi-sənədli kitab yazan Müsəllim Həsənov qeyd edib ki, fotoların hər biri özündə böyük bir tarixi yük daşıyır. O bildirib ki, foto işlər həm Azərbaycanın, həm də Rusiyanın arxivlərindən əldə olunub.

Daha sonra çıxış edən uzaq səfərlər kapitanı Muxtar Axundov Gəmiçiliyin qəhrəmanlıqlarla dolu tarixi və bugünkü dinamik inkişafı haqqında məlumat verib.

“Bakı Metropoliteni” QSC-nin mətbuat katibi Bəxtiyar Məmmədov isə deyib ki, bu tipli tədbirlər «Bakı Metropoliteni» QSC-nin davamlı reallaşdırdığı sosial yönümlü proqramlarının tərkib hissəsidir. Ümid edirik ki, Azərbaycan

Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi ilə gerçəkləşdirilən bu sərgi böyük maraqla qarşılanacaq. Çünki, burada doğrudan da, heç yerdə rast gəlinməyən fotolar mövcuddur.

Sərgilənən hər fotonun yanında yerləşdirilən paspartuda onun anotasiyası qeyd edilib. Bundan başqa, sərgi izləyicilərinə fotoşəkillər barədə virtual məlumat almasına da şərait yaradılıb. Belə ki, izləyicilər smartfonları vasitəsi ilə şəkillərdəki “QR” koddan istifadə edərək Bakı metropoliteninin rəsmi saytında yerləşdirilmiş elektron qalereyaya daxil ola və fotoların yüksək keyfiyyətlə nümunələrini yükləyə bilərlər.

Fotolar ilin sonuna kimi sərgilənəcək. Bununla, stansiya keçidlərindən istifadə edən metro sərnişinləri – paytaxt sakinləri və şəhərimizin qonaqları, eləcə də mövzu ilə maraqlanan hər kəs Xəzər sularında gəmiçiliyin inkişaf tarixinə virtual səyahətə çıxmaq fürsəti əldə edəcəklər.

Xatırladaq ki, bu il şanlı tarixə malik Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi 160 illik yubileyini qeyd edir. Xidmət sahəsinin müxtəlifliyinə görə “AXDG” QSC unikal gəmiçilik şirkətlərdən hesab olunur.

Mənzil alarkən nəyə diqqət yetirilməlidir?

İnsanlar mənzil alarkən əsas etibarilə rahat və büdcələrinə uyğun ev axtarırlar və bəzi hallarda mühüm əhəmiyyət daşıyan məsələlərə o qədər diqqət vermirlər. Nəticədə isə ev sahibi gözlənilməz problemlərlə qarşılaşır. Vətəndaşlar ev alarkən əsasən hansı məqamlara diqqət yetirməlidirlər?

Bu məsələ ilə bağlı AZƏRTAC Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin müəllimi, memar Tərlan Əliyevin mütəxəssis rəyini oxucuların diqqətinə çatdırır.

Mütəxəssis hesab edir ki, ev alarkən, ilk növbədə, onun təmirli olması, metro stansiyası və avtobus dayanacağına, bazara, ictimai yerlərə, ticarət mərkəzlərinə, məktəbə, uşağ bağçasına, idman-əyləncə, yaradıcılıq mərkəzlərinə və magistral yollara yaxınlığı, həyatıyanı sahəsi, yerləşdiyi ərazi və digər amillər əsas şərtlərdir.

Başlıcası isə, evin sənədli qaydasında olmalıdır ki, alıcı sonradan hər hansı problemə qarşılaşmasın. Yəni, artıq seçdiyiniz evin sahibi ilə rəsmi müqavilə bağlanmalı, evin sizin adınıza keçirilməsi ilə bağlı sərəncam olmalıdır. Eyni zamanda, keçmiş ev sahibinin kommunal borclarının olub-olmaması da yoxlanılmalıdır.

Yeni çoxmərtəbəli binalarda isə çıxarışla təqdim olunan mənzilə üstünlük verilməlidir. Yeri gəlmişkən, bu həm də yeni tikililərdə mənzil alan müştəriləri ən çox narahat edən məsələlərdən biridir. Çıxarışın olması müştərinin mənzilin tək sahibi olduğunu göstərməklə yanaşı, mənzilin bütün tikinti normalarına uyğun olduğunu və dövlət qurumları tərəfindən yoxlanıldığını və onun razılığının verilməsini sübut edir.

Mütəxəssisin fikrincə, binanın hansı tikinti şirkəti tərəfindən tikildiyini bilmək, onun əvvəlki layihələri ilə yaxından maraqlanmaq da önəmlidir.

Hazırda ölkəmizdə inşaat sektorunda əsl canlanma müşahidə olunur. Təsəffüf deyil ki, son illərdə tikilən evlərin keyfiyyəti artıb, müxtəlif konseptli layihələr həyata keçirilir. Tikinti şirkətləri biri-birindən cəlbədlə şərtlər təklif etdiyindən, potensial alıcı üçün seçim etmək xeyli

çətinləşib. Ayda cəmi 200-350 AZN-dən başlayan, ilkin ödənişsiz, 20 illik ipoteka, faizsiz kredit kimi təkliflər də şübhəli ki, hər kəs üçün maraqlıdır.

Qeyd edildiyi kimi, tikinti şirkətləri müştərilər üçün maraqlı təkliflər edirlər ki, onların biri də mənzilin ipoteka ilə alınmasıdır. Lakin bir çox hallarda bu təkliflər müştəri istəkləri ilə üst-üstə düşmür. Odur ki, ipoteka şərtlərini düzgün analiz etmək tövsiyə olunur. Bunun üçün bəzi məqamlara diqqət yetirmək zəruridir.

Mənzil həm ipoteka, həm də ki, nağd alış zamanı icbari sığortalıdır. Yaşayış binasında insan həyatı üçün ən rahat və sağlam şərait olmalıdır. Bunun üçün tikili yerinin iqlim xüsusiyyətləri də diqqətlə nəzərə alınmalıdır.

Mənzil alarkən sanitariyigiyə şəraitinin müasir tələblərə uyğunluğunu və tikililərin yanğın təhlükəsizliyi nəzərdən qaçmamalıdır.

Yaşayış binaları arasında məsafələr insolyasiya (ümumi günəş radiasiyası axını), işıqlanma və yanğın təhlükəsizliyi ilə bağlı tələblərə cavab verməlidir. Həmçinin 2-3 mərtəbəli yaşayış binalarının ön və ya arxa fasadları arasında məsafə 15 metrə, 4 mərtəbəliyə 20 metrə, binaların ön və ya arxa fasadları və yaşayış otaqlarında pəncərələri olan yan divarları arasında məsafə isə 10 metrə az olmamalıdır.

Həyətlərdə istirahət və uşaqlar üçün

oyun meydançalarının olub-olmadığına diqqət yetirmək lazımdır. Pirlədən qəfəslərində giriş qapıları binanın çıxış hissəsinə, mənzillərə giriş qapıları isə pirləklərdən içəri açılmalıdır. Eləcə də, 10 və daha çox mərtəbəli yaşayış binalarında əlavə yangınsöndürmə tədbirləri nəzərdə tutulmalıdır. Tikinti qanunvericiliyinə əsasən belə evlərdə ikidən az olmayaraq taxliyə yolları (iki adı pilləkən) və yaxud “tüstülənməyən pilləkənlər” olmalıdır.

Pilləkən qəfəslərinin tüstülənməməsi lociyalar və balkonlar tipində açıq hava zonası ilə təmin edilməlidir. Pirləkənə bütün mərtəbələrdən çıxış yalnız tambur vasitəsilə həyata keçirilir, pilləkən qəfəsinin bir divarı isə balkon və ya lociyaya açılır, bu da tüstünün binanın başqa mərtəbələrinə yayılmasının qarşısını alır.

Çoxmərtəbəli evlərdə taxliyə yollarının tüstülənməsinə zəmanət verən başqa üsullar da var. Məsələn, pilləkən qəfəsinə tüstünün daxil olmasının qarşısını alan süni hava dəriyinin yaradılması, soyuq şüülə qovuşan “çıxarılan pilləkənlər” və s.

Binalarda hər bir seksiyada: altı-doqquz mərtəbəli binalarda – 1 lift, doqquz mərtəbədən yuxarı binalarda isə 2 və ya daha çox lift – sərnişin və yük liftləri quraşdırılmalıdır. Onların yükqaldırma gücü və sayı binaların mərtəbəliyindən, pilləkən meydançasından neçə mənzil olmasından asılı olaraq müəyyən edilir.

Çoxmərtəbəli binalarda lift şaxtası olmayan, odadavamlı divarla çəpərlənməli və yaşayış otaqlarından səs izolyasiyası təmin olunmalı, lift şaxtaları mənzillərin yaşayış otaqlarından izolə edilməlidir.

Digər aktual məsələlərdən biri də mənzilin seçilməsidir. Adətən, müştərilərin əksəriyyəti çoxmərtəbəli binalarda 2-3 otaqlı mənzillərə, həmçinin orta mərtəbələrə üstünlük verirlər.

Mənzil alarkən ailə üçün onun məişətinə, tələbatına daha çox cavab verən yaşayış sahəsi və köməkçi yerləşmələrin mövcudluğuna baxmaq lazımdır.

Mənzildə mətbəxin genişliyi və rahatlığı böyük önəm kəsb edir. Mətbəx

yaşayış otaqlarının, lociya və ya balkona çıxışı olmalıdır. Dar və havasız bir mətbəx heç bir ev sahibinin, əsas etibarilə də qadınların xoşuna gəlməz.

Evin hər bir guşasına gün işığının düşməsi də əhəmiyyətli rol oynayır. Çünki qaranlıq bir evdə yaşamaq çətin ki, kimsə xoşuna gəlsin. Bu, həm də elektrik enerjisinə qənaət deməkdir.

İnsan sağlamlığı üçün yaşayış yerləşmələrinin insolyasiyası xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Mənzilin günəş şüaları ilə kifayət qədər və düzgün işıqlandırılması böyük dərəcədə onun keyfiyyətini müəyyən edir. Buna görə də, lazımi qədər günəş işığı ala bilən mənzil almaq daha məqsəduyğundur.

Mənzillərin sanitariyigiyə rejimi üçün küləklənmənin böyük əhəmiyyəti var. Mənzillərdə ikitərəfli və ya küncdən küləklənmə şərtləri ödənməlidir. İkitərəfli küləklənmədə mənzilin iki əks paralel xarici divarları olur. Küləklənmə bu divarlardakı qapı və pəncərələrin hesabına baş verir. Küncdən küləklənmədə mənzilin iki perpendikulyar xarici divarları olur. Küləklənmə bu divarlardakı qapı və pəncərələrin hesabına baş verir.

Bütün yaşayış otaqlarının ölçüləri və nisbətləri, pəncərə və qapıların, qızdırıcı cihazların yerləşdirilməsi mənzildə zəruri əşyaların rahat yerləşdirilməsinə imkan verəlməlidir. Yaşayış otaqlarının hamısı lazım olan işıqlanma normasına uyğun olaraq təbii işıq ilə işıqlandırılmalıdır. Işıqlanma norması – 1:8, 1:10 götürülür.

Otaqların ölçülərinin ən yaxşı nisbətləri (otağın eninin uzununa nisbəti) 1:1 – 1:1,5-dir (1:2-dən çox olmamalıdır).

Yuxarıda sadalanan məqamlardan əlavə bir məqam da xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Bu, sosial məqamdır. Mənzil alanlar öz maraqlarına və həyat tərzinə malik insanlarla qonşu olmaları daha yaxşı olar.

Mənzil alarkən uduzmamaq, xəyata yol verməmək, sonradan peşmanlıq hissi keçirməmək üçün bütün sənədləşmə işlərini vəkil məsləhəti, yardımı ilə rəsmi şəkildə həll etmək lazımdır.

Memarlıq-planlaşma, inşaat-tikinti ilə bağlı məsələləri və ortaya çıxan sualları isə memarların, inşaatçıların məsləhət və yardımı ilə həll etmək lazımdır.

Nəqliyyat və İKT sahəsində əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib

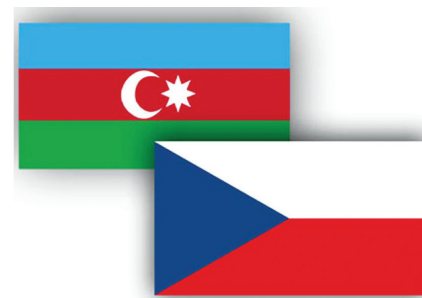
Azərbaycan ilə Çexiya arasında nəqliyyat və İKT sahəsində əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib.

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, müzakirələr nazir Ramin Quluzadənin Çex Respublikasının sənaye və ticarət naziri xanım Marta Novakova ilə görüşündə aparılıb.

Nazir R.Quluzadə bildirib ki, Çexiya ilə Azərbaycan arasında əlaqələr inkişaf edir və belə görüşlər əməkdaşlığın genişləndirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

R.Quluzadə ölkəmizdə nəqliyyat və İKT sektorunda aparılan islahatlar, həyata keçirilən regional və yerli əhəmiyyətli layihələr, planlaşdırılan işlər barədə nümayəndə heyətinə ətraflı məlumat verib.

Eyni zamanda, görüşdə nazirlər ölkələrimiz arasında müvafiq sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi, informasiya texnologiyalarının inkişafı, o cümlədən nəqliyyat və İKT sahəsində layihələrin həyata keçirilməsi üzrə əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə edib, bu istiqamətdə qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Göyrtəsində 147 sərnişinin olduğu bərə yanğın başladıqdan sonra batıb

İndoneziyanın Mərkəzi Sulavesi vilayəti sahillərində bərə yanaraq qəzaya uğrayıb.

TASS informasiya agentliyi xəbər verir ki, insident nəticəsində azı 10

nəfər həlak olub, daha 11 nəfər itkin düşmüş hesab edilir.

Kyodo agentliyinin yaydığı məlumata görə, göyrtəsində 147 sərnişinin olduğu bərə yanğın başladıqdan sonra batıb. Xilasedicilər pis hava şəraiti səbəbindən hadisə yerinə yalnız üç saatdan sonra yetişə biliblər. Xilasetmə əməliyyatı zamanı gəminin 126 sərnişinini xilas etmək mümkün olub. Onların vəziyyəti barədə məlumat verilmir.

Yanğının səbəbləri hələlik dəqiqləşməyib.

Ukrayna Danimarkadan hərbi gəmilər alacaq

Danimarka hökuməti Ukraynaya üç hərbi gəmi satmağa hazırlaşır. Gəmilərin qiyməti 102 milyon avro dəyərləndirilir.

Bu barədə məlumatı Ukrayna Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti yayıb.

Məlumatla görə, “Standard Flex 300” və “Standard Flex 300 MCM” tipli hərbi gəmilər Danimarka Hərbi Dəniz Qüvvələrinin istifadəsinə 2010-2012-ci illər verilib. Ukraynaya veriləcək minə

əleyhinə gəmilər modernləşdirilir.

Emil Hüseynli

AXDG-nin iki əməkdaşı “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin gəmilərində təcrübə keçib

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC yüksək ixtisaslı gənc mütəxəssislərin hazırlanması, işçilərin təlimləndirilməsi, onların dənizçilik sahəsində beynəlxalq təcrübə dərindən yiyələnməsini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Bu məqsədlə dünyanın müxtəlif aparıcı gəmiçilik şirkətləri və universitetləri ilə əməkdaşlıq edilir.

AXDG-nin əməkdaşlıq etdiyi nüfuzlu beynəlxalq gəmiçilik şirkətlərindən biri də “Columbia Shipmanagement Ltd”-dir.

Sözügədən şirkətlə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC arasında imzalanan memoranduma əsasən, il ərzində Gəmiçiliyin 20 əməkdaşının “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin gəmilərində təcrübə keçməsi nəzərdə tutulub.

Artıq Gəmiçiliyin iki əməkdaşı – Orxan Həsənov və Tural Əliyev layihədə iştirakını uğurla başa vurub. Belə ki, onlar üç ay ərzində Cape Tallin” (yükötmə qabiliyyəti – 42010, dedveiti – 73711 ton) və “Cape Dawson” (yükötmə qabiliyyəti – 8278 ton, dedveiti – 12789 ton) gəmilərində təcrübə keçiblər.

Burda gənc dənizçilər müxtəlif ölkələrin nümayəndələrindən ibarət heyətlə işləyiblər, daha böyük gəmilərin iş prinsipi ilə yaxından tanış olublar, dünyanın böyük limanlarına getmək imkanı qazanıblar.

Layihənin sonunda iştirakçılar haqqında müsbət rəy verilib, onlara müvafiq sertifikatlar təqdim olunub. Donanmalarını daim yeniləyən Gəmiçilik gələcəkdə bu kadrların əldə etdiyi təcrübədən bəhrələnməyə başlayacaq.

Qeyd edək ki, layihə çərçivəsində gənclərin seçim prosesi xüsusi meyarlar əsasında “AXDG” QSC-nin və “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin nümayəndəsi tərəfindən

aparılıb. Bu zaman iştirakçıların peşəkarlığı, işləmə prinsipi, xarici dil bilikləri və s. əsas götürülüb.

“Columbia Shipmanagement Ltd” 30 ildən artıq dənizdə insan həyatının mühafizəsi və müxtəlif təyinatlı gəmilərinin təhlükəsiz daşıma əməliyyatları, həmçinin gəmi heyətinin idarəedilməsi sahəsində fəaliyyət göstərən aparıcı şirkətlərdən biridir. Dünyanın bir çox ölkəsində nümayəndəlikləri olan “Columbia Shipmanagement Ltd”-nin idarəçiliyində hazırda 1500-dən çox gəmi mövcuddur. Onlardan 500-ü şirkətin özünə, digərləri isə müxtəlif ölkələrə məxsusdur.

Məhəmmədli Sədiqur: “İran və Azərbaycan limanları arasında gəmi səfərləri təşkil etmək olar”

İran ilə Azərbaycanın dəniz limanları arasındakı əlaqələrin inkişafı ticarət və turizm əlaqələrinin də artmasına imkan yaradar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İranın Limanlar və Dənizçilik Təşkilatının beynəlxalq əlaqələri üzrə baş idarəsinin rəisi Məhəmmədli Sədiqur deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın Xəzər dənizi sahilindəki Bakı və Astara limanları ilə İranın

sahənin yaxınlığı və nəqliyyat xərclərinin ucuzluğu həm özəl, həm də dövlət sektoru üçün səmərəlidir. Bu istiqamətdə Azərbaycan tərəfi ilə danışıqlar aparılır”, - deyə o əlavə edib.

Xatırladaq ki, Azərbaycanca ki, dəniz limanı - Bakı, Hövsan, Dübəndi, Səngəçal və Ələt limanları Azərbaycan və İran arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı üçün əlverişli baza sayılır.

Rəbi Katanov

Astara və Ənzəli limanları arasında gəmi səfərləri təşkil etmək olar. Bu səfərlərlə qarşılıqlı şəkildə vətəndaşların gediş-gəlişi asanlaşar.

“Dəniz nəqliyyatı ilə daha çox yükü tez bir zamanda çatdırmaq mümkündür. Mə-

Bakı-Tbilisi-Qars layihəsi Böyük İpək yolunun tərkib hissəsi olmaqla Şərqlə qərbi, Asiya ilə Avropanı birləşdirəcək

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi çox böyük uğurlar gətirəcək.

Bu fikri Argus şirkətinin eksperti, siyasi icmalçı Yevgeni Kriştalyov deyib.

O bildirib ki, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə öz gücləri və birgə səmərələri hesabına iri, enerji və nəqliyyat layihələri reallaşdırırlar. Bunlardan biri də Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsidir.

“Bir zamanlar Azərbaycan tərəfinin təşəbbüsü ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri

layihəsi təklifi irəli sürüldü. O zaman hətta bəzi ölkələr və nüfuzlu siyasətçilər bu layihənin əfsanə olduğunu, heç zaman reallaşmayacağını, rentabelli olmayacağını iddia edirdilər. Lakin, Azərbaycan bu layihənin həyata keçiril-

məsinə nail oldu və bütün dünyaya sübut etdi ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri çox böyük uğurlu layihədir. Bu layihə Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verməyə başladı və bu gün hamının diqqət mərkəzindədir. İnamıram ki, Bakı-Tbilisi-Qars layihəsi də belə olacaq. Bu layihə Böyük İpək yolunun tərkib hissəsi olmaqla Şərqlə qərbi, Asiya ilə Avropanı birləşdirəcək. Bu layihə xalqlara firavanlıq, bölgəyə sülh və əmin-amanlıq gətirəcək”, - deyə Y.Kriştalyov vurğulayıb.

Beynəlxalq konfransda Azərbaycanın tranzit imkanları diqqət mərkəzində olub

Sentyabrın 12-13-də Tbilisidə “Argus Xəzər-Qara dəniz nəqliyyat dəhlizi 2018” V Beynəlxalq konfransı keçirilib.

Tədbiri Argus şirkətinin Rusiya, MDB və Baltiyanı ölkələr üzrə bürosunun rəhbəri Mixail Dubik açaraq onun əhəmiyyətindən danışdı.

İki gün davam edən konfransda əsasən Xəzər və Qara dəniz regionlarında yükdaşımanın dinamiki və inkişaf potensialı, neft və neft məhsullarının daşınması perspektivləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Şimal-Cənub, Çin-Avropa nəqliyyat marşrutları, çevik tarif siyasəti, Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu ilə Çindən və Mərkəzi Asiyadan Şərqi Avropa ölkələrinə konteyner daşımasının əhəmiyyətini artırması, Xəzər-Qara dəniz regionunda Azərbaycan və Gürcüstanın infrastruktur obyektlərinin icması və s. məsələlər müzakirə olundu.

Konfransda Azərbaycanın tran-

zitiv imkanları, beynəlxalq yükdaşımalarda xüsusi rolu, ölkədə tikilib istifadəyə verilən liman və logistik mərkəzlərin rolu diqqət mərkəzində olub.

Gürcüstanın iqtisadiyyatı və davamlı inkişaf nazirinin müavini İrma Kavtaradze çıxışında Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birgə iştirakı ilə həyata keçirilən irimiqyaslı enerji və nəqliyyat layihələrindən danışdı. Bildirib ki, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən bu layihələr Cənubi Qafqaz regionu üçün deyil, bütövlükdə Asiya və Avropanın iqtisadi inkişafı üçün mühüm rol oynayır.

“Gürcüstan Dəmir Yolları” şirkətinin baş direktoru David Peradze, “GR Tranzit” şirkətinin direktoru David Çiradze, “Argus” şirkətinin icmalçısı Yevgeni Kriştalyov və başqaları çıxış edərək Asiya ilə Avropa arasında yükdaşımalarının həcmimin artırılması, yükdaşımalarında

vaxt itkisinin aradan qaldırılması, təhlükəsizlik və s. məsələlərdə Azərbaycanın rolu xüsusi qeyd edilib.

Çıxışlarda “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin və onun törəmə şirkətlərinin, Abşeron Logistika Mərkəzinin, Ələt limanının, xüsusən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun fəaliyyətinin genişləndirilməsinin əhəmiyyəti xüsusi qeyd olundu.

Qeyd edək ki, “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin (ADY) törəmə şirkəti – “ADY Express” MMC-nin strateji inkişaf və marketing departamentinin baş mütəxəssisi Kamran Babayev, Abşeron Logistika Mərkəzinin direktoru Ziya Ağayev konfransda təqdimatla çıxış ediblər. Çıxışlarda Azərbaycanın beynəlxalq yüklərin daşınmasında böyük potensiala malik olduğu, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, İran ərazisində tikilən Astara terminalı, Ələt limanı və digər logistik mərkəzlərin Azərbaycanın imkanlarını əsaslı surətdə

artırdığını diqqətə çatdırılıb.

Abşeron Logistika Mərkəzinin Bakı-Tbilisi-Qars və digər marşrutlar üzərində yerləşməsinin bir çox üstünlükləri qeyd olunub və bildirilib ki, müəssisə tam gücü ilə fəaliyyətə başladıqdan sonra qonşu ölkələrə idxal-ixrac və tranzit əməliyyatlarını həyata keçirəcək.

Konfransda maraqlı məqamlardan biri də “Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu”nun baş katibinin müavini Leyla Batırxanovanın təqdimatı olub.

L.Batırxanova çıxışında Çindən Mərkəzi Asiya və Şərqi Avropaya konteyner yükdaşımalarının həcmimin artdığını vurğulayıb, bu yüklərin mənzil başına daha tez bir zamanda və təhlükəsiz çatdırılmasında Qazaxıstanla yanaşı, Azərbaycanın, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun rolu xüsusi qeyd edib.

Xətayi Əzizov

Azərbaycan beynəlxalq yüklərin daşınmasında çox böyük imkanlara malikdir

Tbilisidə keçirilən “Argus Xəzər-Qara Dəniz nəqliyyat dəhlizi 2018” adlı V beynəlxalq konfransda Azərbaycanın beynəlxalq yük daşımalarındakı rolu, imkanları və mövqeyi diqqət mərkəzində olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin (ADY) törəmə şirkəti – “ADY Express” MMC-nin strateji inkişaf və marketing departamentinin baş mütəxəssisi Kamran Babayev konfransda təqdimatla çıxış edib.

Baş mütəxəssis deyib ki, Azərbaycan beynəlxalq yüklərin daşınmasında böyük potensiala malikdir. Bu gün Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, İran ərazisində tikilən Astara terminalı, Ələt limanı və digər logistik mərkəzlər Azərbayca-

nın imkanlarını əsaslı surətdə artırır.

BTQ, Astara terminalı və Ələt limanı haqqında tam ətraflı məlumat verən K.Babayev bir çox ölkələrin, o cümlədən Rusiyanın iri şirkətlərinin BTQ-yə marağını artdığını bildirərək deyib: “ADY Express” MMC Rusiyada istehsal olunan poladın əsas ixracatçılarından olan Maqnitogorsk Metallurgiya Kombinatı (MMK) ilə birgə hazırladığı plana əsasən BTQ üzrə polad daşınmasını həyata keçirib. Ümumi çəkisi 120 ton olan ilk 4 konteyner bu ilin avqustunda MMK-nın Türkiyədəki törəmə müəssisəsi olan “MMK Metalurji” şirkətinə çatdırılıb. Konteynerlər 5 min kilometrlik yolu 17 günə qət edib. Bu marşrut üzrə il ərzində

də 250 min tona qədər metal məhsulların daşınması nəzərdə tutulub.”

K.Babayev qeyd edib ki, BTQ marşrutu MMK-ya Yaxın Şərq, Avropa, Afrika ölkələrinə Türkiyənin İskenderon şəhərində olan öz limanı vasitəsilə ixrac üzrə çatdırmaqların şəxələndirilməsini nəzərdə keçirməyə imkan verir.

“MMK ilə əməkdaşlığın birinci mərhələsi artıq həyata keçirilib. Daşımaların tam gücü ilə gələn ilin ortalarında həyata keçiriləcəyi nəzərdə tutulub. İlk daşıma uğurla həyata keçirildi və bundan sonra Rusiyanın iri şirkətləri “ADY Express”-lə əməkdaşlığa maraqlı ifadə etməyə başlayıblar”, - deyə K.Babayev vurğulayıb.

Xətayi Əzizov

Azərbaycan təbii qazını Avropaya daşıyacaq “Trans-Adriatik” (TAP) boru kəmərinin Yunanıstan marşrutu üzrə Şərqi Makedoniya-Trakiya bölgəsində torpaq örtüyünün 98 faizi əvvəlki vəziyyətinə gətirilib.

Bu barədə boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkəti məlumat yayıb. Bildirilir ki, bölgədə TAP-ın keçdiyi 3150-dən çox parsel üzrə torpaq örtüyü bərpa olunaraq öz sahibləri və istifadəçilərinə qaytarılıb.

TAP tərəfindən aparılan bərpa işləri xüsusi təlim keçmiş tikinti qrupları tərəfindən görülüb və beynəlxalq standartlara uyğun icra edilib.

Qeyd edək ki, TAP layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla ümumilikdə 77,7 faizdən çoxu icra edilib. Boru kəmərinin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilkin layihəsi üzrə biri Yunanıstanda - Kipoida, digəri isə Albaniyada - Fierda olmaqla ümumilikdə 2 kompressor stansiyasının inşasına ötən ilin birinci yarısında başlanılıb və işlər qrafik üzrə davam etdirilir. Fierda ki stansiyaya turbo kompressorlar çatdırılıb və quraşdırılıb. Bu kompressor

stansiyasının tikintisinin ümumilikdə 40 faizdən çoxu tamamlandı. Kompresor stansiyaları ilə yanaşı, Albaniyanın şərqində Bilisht regionunun yaxınlığında ölçmə stansiyasının tikintisi də aparılır. Ölçmə stansiyasındakı işlərə keçən ilin birinci rübündə başlanılıb. Hazırda tikinti işlərinin 40 faizi yekunlaşıb.

Kompresor və ölçmə stansiyalarının tikintisi təxminən 2 il müddətində başa çatdırılacaq. Bundan sonra isə ilkin istismara hazırlıq və tam istismara verilmə üzrə yoxlamalar keçiriləcək. Təxminən 6 ay müddətində aparılacaq

bu əhatəli yoxlamalar yeni qurğuların tam işlək, eləcə təbii qazın nəqli üçün təhlükəsiz və hazır olub-olmadığını göstərəcək. TAP qaz boru kəməri üçün lazım olan turbo kompressorlar isə “Siemens” şirkəti tərəfindən istehsal edilib.

TAP-ın təməli 2016-cı il mayın 17-də Yunanıstanın Saloniki şəhərində qoyulub. Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı “Şahdəniz-2” yatağından hasil olunaacaq qazı Türkiyəyə və bu ölkədən da Avropaya daşıyacaq 3 min 500 kilometr uzunluğundakı Cənub Qaz Dəhlizinin tərkib hissəsi olan

Trans Adriatic Pipeline

TAP-ın Adriatik dənizindən keçəcək hissəsinin inşası 2019-cu ildə başa çatdırılacaq

TAP Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin və TANAP-ın davamı olub, “Şahdəniz-2”-dən hasil olunaacaq qazı Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya çatdıracaq. TAP Avropa İttifaqı üçün prioritet enerji layihələrindən olan Cənub Qaz Dəhlizinin bir seqmentidir.

Layihə üzrə kapital xərcləri 4,5 milyard avrodur və iyul ayının sonuna TAP-a 3,1 milyard avro sərf olunub. Cənub Qaz Dəhlizində daxil olan layihələrdə “Cənub Qaz Dəhlizi” QSC-nin mülikiyyəti olan iştirakçıların maliyyəyələndirilməsinə qoyulan 9,3 milyard dollar vəsaitin isə 0,8 milyard dollardan çoxu TAP layihəsinə xərclənib. 2020-ci ilədək layihə üzrə Azərbaycan şirkətlərinin xərclərinin 1,2 milyard dollar olması gözlənilir.

Boru kəməri Avropanın üç ölkəsinin ərazisindən - Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan keçir. Boru kəmərinin uzunluğu 878 kilometr, diametri isə 48 düymdür. TAP boru kəmərinin ən aşağı hissəsi dəniz səviyyəsindən təxminən

820 metr dərinlikdə, ən yüksək hissəsi Albaniya dağlarında 1800 metr hündürlükdən keçir. Layihənin dəyərində dizayn və mühəndislik işləri də daxil edilib. “Şahdəniz” konsorsiumu ilk qaz satışını 2018-ci ildə Türkiyəyə həyata keçirib. Avropaya ilk qazın verilməsi isə 2020-ci ilə planlaşdırılır.

TAP boru kəməri TANAP ilə birləşəcək və Yunanıstanın Türkiyə ilə sərhəddə yerləşən Kipoi ərazisindən başlayacaq. Boru kəməri buradan Yunanıstan və Albaniya ərazisini qət edərək şərqdən qərbə Adriatik dənizi sahillərinə doğru istiqamətlənəcək və İtaliyanın Puqlia bölgəsində sahə çıxacaq. TAP burada “Snam Rete Gas” şirkətinin istismar etdiyi İtaliyanın qaz nəqliyyatı şəbəkəsinə birləşəcək. Bu layihə Azərbaycan qazının İtaliya, Albaniya, Fransa, Böyük Britaniya, İsveçrə və Avstriya kimi böyük Avropa bazarlarına çatdırılması üçün böyük imkanlar yaradır. Boru kəmərinin ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq və bu həcmin gələcəkdə 20 milyard kubmetrədək artırılması nəzərdə tutulub.

Kəmərin Adriatik dənizindən keçəcək 105 kilometrlik hissəsinin tikintisini həyata keçirəcək İtaliyanın “Saipem S.p.A” şirkəti hazırda mikrotunel sahəsində çalışır. Burada müvafiqəti yol və sahə hazırlığı tamamlandı. TAP-ın podratçısı hazırda mikrotunelin tikintisini həyata keçirmək üçün çuxurun qazılması işlərini görür. Boru kəmərinin Adriatik dənizindən keçəcək 36 düymlik hissəsi Albaniya və İtaliyanın cənub sahilində dəniz səviyyəsindən təxminən 820 metr dərinlikdən keçəcək. “Saipem S.p.A” şirkəti mikrotunel daxil olmaqla, Albaniya və İtaliyada tikinti işlərini, dəniz boru kəmərinin quraşdırılmasını, fiber-optik kabel təchizatı və quraşdırılmasını həyata keçirəcək. İzolyasiya edilmiş 36 düymlik borular və digər qurğular isə TAP tərəfindən təmin olunaçaq. TAP-ın Adriatik dənizindən keçəcək hissəsinin inşası 2019-cu ildə başa çatdırılacaq.

TAP-ın səhmdarları belədir: BP (20 faiz), SOCAR (20 faiz), “Snam S.p.A.” (20 faiz), “Fluxys” (19 faiz), “Enagás” (16 faiz) və “Axpo” (5 faiz).

“Experience” jurnalı Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tətbiq olunan proqramdan yazıb

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” (AXDG) QSC-nin Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tətbiq olunan “CADMATIC” proqramı ilə bağlı beynəlxalq “Experience” jurnalında məqalə dərc edilib.

Məqalədə Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunda 2017-ci ildən bəri “AXDG”nin rəhbərliyinin dəstəyi ilə “CADMATIC” proqramından istifadə edilməyə başlandığı qeyd olunub. Yazıda deyilir ki, bu proqram təminatı institutun işinin keyfiyyətini artırır, gəminin tikilməsi üçün tələb olunan texniki sənədləri sürətli hazırlamağa imkan verir. Bu gün institut gəmi və hidrotexniki qurğular layihələndirir, onların sənədləşdirilməsini həyata keçirir.

Xəzər Dəniz Layihə Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Oyrad Abdullayev qeyd edib ki, onlar “CADMATIC” proqramını təkcə asan istifadəsinə görə seçməyiblər: “Bu proqram təminatı digər dizayn sistemləri ilə müqayisədə daha sürətli və dəqiqdir. “CADMATIC” dəniz dizayn sahəsində ən yaxşı həllərdən biridir. Onun istifadəsi və tətbiqi effektivdir. Proqram instituta gəminin 3D formatında modelinin formalaşdırılmasına imkan verir”.

Institut “CADMATIC” proqramından istifadə edərək sonuncu dəfə çoxfunksiyalı yedək gəmisi hazırlayıb. Gəmi tərkibinə daxildir. Beş su keçirməyən bölmədən və maşın şö-

can be created in parallel with the modeling” says Abdullayev.

“CADMATIC facilitates the work significantly saves time and accelerates the verification of changes. If any are required.”

In addition to design applications, the tool also allows

about any block and control changes” Abdullayev explains.

Asked about their future plans, Abdullayev indicates that the institute intends increasing the number of CADMATIC licenses used.

An example of a 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

A 3D model of a ship hull structure created using CADMATIC.

Boosting Production Information Azerbaijan Caspian Shipping

sürətləndirir. İndi model və təsvirlər arasında sinxronizasiya paralel həyata keçirilə bilər.

Institut “CADMATIC”-in “eBrowser” dizayn baxış vasitəsinə də istifadə edir. Bu, istifadəçilərə üçölçülü modeldən keçməyə, bir neçə modeli

birləşdirməyə və ya müqayisə etməyə imkan verir. Hər hansı blok və nəzarət dəyişiklikləri haqqında məlumatları asanlıqla tapır və təsdiqləyirik. İnstitut gələcəkdə gəmilərin layihələndirilməsi ilə bağlı sifarişlərin çoxalmasını nəzərə alaraq “CADMATIC” lisenziyalarının sayını artırmaq niyyətindədir.

Oyrad Abdullayev deyir ki, “CADMATIC” nə qədər mükəmməl olsa da, proqram təminatı bir ələkdir. Buna görə də layihələndirmə prosesində təcrübəli kadrlardan istifadə olunur. İnstitutda gəmilərin proqram təminatının tətbiqinin təşkilində donanmanın texniki direktoru Nurməhəmməd Talibovun və “Dəniz Mühəndisliyi Bürosunun” baş direktoru Genadiy Egorovun xüsusi dəstəyi və zəhməti var.

Yol vergisini kim və necə ödəməlidir?

Öz minik avtomobili ilə hər hansı xarici ölkədən Azərbaycana qonaq gələn, yaxud respublikamızın ərazisindən keçərək digər ölkələrə gedən şəxs Azərbaycan sərhədləri daxilində yollardan istifadə etdiyi üçün yol vergisi ödəməlidir.

Vergilər Nazirliyinin media və kommunikasiya mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu vergi yük avtomobillərinə də aiddir. Yol vergisi üzrə vergitutma obyektinə maye qaz, avtomobil benzini və dizel yanacağı da daxildir. Yəni Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal edilərək daxili istehlakə yönəldilən (topdan satılan) və ölkəmizə idxal olunan avtomobil benzini, dizel yanacağı və maye qaza görə yol vergisi tətbiq olunur.

Yol vergisinin hesablanması qaydası

Ölkə ərazisinə daxil olan xarici avtomobillər üzrə vergi dərəcələri avtonəqliyyat vasitəsinin növündən, oturmaqalarının sayından, yükötürmə qabiliyyətindən, yüklə birlikdə ümumi çəkisindən, yola saldıqı ağırlıqdan, Azərbaycanın sərhədləri daxilində keçdiyi məsafədən, təhlükəli yüklərin daşınmasından asılıdır. Ölkə ərazisini tərk edən zaman yol vergisinə cəlb olunan xarici dövlətlərin minik avtomobilləri və avtobuslar üçün fərqli vergi dərəcələri tətbiq edilir.

Minik avtomobilləri üçün vergi dərəcələri mühərrikin həcmindən və nəqliyyat vasitəsinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində qaldığı müddətdən asılıdır. Avtobuslar üçün vergi dərəcələri oturmaq yerlərinin sayından və Azərbaycan Respublikasının ərazisində qaldığı müddətdən asılı olaraq dəyişir.

Azərbaycan Respublikasının ərazisinə daxil olan və bəyan edilmiş müddətdən çox ölkə ərazisində qalan xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri üçün respublika ərazisini tərk edən zaman ölkədə artıq qaldığı müddətdən asılı olaraq, ödənilməli yol vergisinin yekun məbləği hesablanmış yol vergisinin məbləğindən ölkə ərazisinə daxil olarkən ödənilmiş yol vergisinin məbləği çıxılmaqla hesablanır. Azərbaycan Respublikası ilə xarici dövlətlər arasında qüvvədə olan beynəlxalq avtomobil əlaqələri haqqında hökumətlərarası sazişlərə əsasən kvotalar çərçivəsində mübadilə edilmiş “leaza” blankları ilə ölkə əra-

dətdən asılıdır. Avtobuslar üçün vergi dərəcələri oturmaq yerlərinin sayından və Azərbaycan Respublikasının ərazisində qaldığı müddətdən asılı olaraq dəyişir.

Azərbaycan Respublikasının ərazisinə daxil olan və bəyan edilmiş müddətdən çox ölkə ərazisində qalan xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri üçün respublika ərazisini tərk edən zaman ölkədə artıq qaldığı müddətdən asılı olaraq, ödənilməli yol vergisinin yekun məbləği hesablanmış yol vergisinin məbləğindən ölkə ərazisinə daxil olarkən ödənilmiş yol vergisinin məbləği çıxılmaqla hesablanır. Azərbaycan Respublikası ilə xarici dövlətlər arasında qüvvədə olan beynəlxalq avtomobil əlaqələri haqqında hökumətlərarası sazişlərə əsasən kvotalar çərçivəsində mübadilə edilmiş “leaza” blankları ilə ölkə əra-

zisinə daxil olan xarici avtonəqliyyat vasitələri üçün yol vergisi ödəmələrində azadlıqlar nəzərdə tutulduğu hallarda, daxil olduqları andan 30 gün sonra ölkədə əlavə qaldıqları müddətdən asılı olaraq Vergi Məcəlləsinin 211.1.1.2-ci və 211.1.1.3-cü maddələrinə uyğun olaraq yol vergisinə cəlb edilir.

Xaricdən ölkə ərazisinə daxil olan yük avtomobillərindən tutulan yol vergisinin məbləği fərqli qaydada hesablanır. Vergi dərəcələri yük avtomobilləri, qoşqulu və yarımqoşqulu avtonəqliyyat vasitələri üçün oxların sayından və Azərbaycan Respublikasının ərazisində qaldığı müddətdən asılı olaraq dəyişir.

Ağır çəkili xarici avtonəqliyyat vasitələri ilə yüklərin daşınmasına görə isə verginin məbləği yük avtomobillərinin tonnağı və Azərbaycan Respublikasının ərazisində qat edilən yolun hər kilometrə miqdarı ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat vasitələrinin yüklə birlikdə ümumi çəkisi:

37 tondan 41 tonadək olduqda - 0,15 dollar,
41 tondan 51 tonadək olduqda - 0,30 dollar,
51 tondan 61 tonadək olduqda - 0,45 dollar,
61 tondan 71 tonadək olduqda - 0,60 dollar,
71 tondan 81 tonadək olduqda - 0,75 dollar,

81 tondan çox olduqda - 1,8 dollar məbləğində vergi ödənilməlidir.

Təhlükəli yüklərin daşınmasına görə verginin məbləği bu şəkildə artırılır

Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal edilərək topdan satılan və ölkəmizə idxal olunan avtomobil benzininin, dizel yanacağının və maye qazın hər litrinə görə 0,02 manat yol vergisi hesablanır. İdxal olunan avtomobil benzininə, dizel yanacağına və maye qaza görə yol vergisi Gömrük Məcəlləsinə uyğun olaraq müəyyən edilən, lakin onların hər litrinin topdanasatış bazar qiymətindən aşağı olmayan gömrük dəyərində (ƏDV və aksiz daxil olmaqla) 0,02 manat əlavə edilir.

Vergiödəyiciləri tədiyəçisi olduqları yol vergisi bəyannaməsini hər il iyulun 20-dən gec olmayaraq vergi orqanına təqdim etməli və hesablanmış vergini həmin müddədədə tam həcmdə dövlət büdcəsinə ödəməlidir. Xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələrindən yol vergisi həmin avtonəqliyyat vasitələri Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə daxil olan zaman və ölkəmizi tərk edərkən yol vergisinə cəlb olunmalı hallarda gömrük orqanları tərəfindən tutulur və bir bank günü ərzində dövlət büdcəsinə köçürülür.

Ölkə üzrə əhalinin sayı ilin əvvəlindən 45 min 141 nəfər artıb

Ölkə üzrə əhalinin sayı ilin əvvəlindən 45 min 141 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq avqust ayının 1-nə 9 milyon 943 min 226 nəfərə çatıb. Bir kvadratkilometr düşən əhalinin sayı 115 nəfər olub.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildiriblər ki, əhalinin ümumi sayının 52,9 faizi şəhər yerlərində, 47,1 faizi kənd yerlərində məskunlaşıb, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Hazırda hər 1000 kişiye 1005 qadın düşür.

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən cari ilin yanvar-iyul ayları ərzində ölkədə 78 min 673, yaxud hər gün orta hesabla 371 doğulmuş körpə qeydə alınıb və bu göstərici əhalinin hər 1000 nəfərinə 13,8 təşkil edib. Doğulan körpələrin 53 faizi oğlan, 47 faizi isə qız uşaqlarıdır. Doğulanlardan 1458-i əkiz, 57-si üçümdür. Hazırda ölkədə uşaq doğmaq qabiliyyətinə malik hər bir qadına bütün ömrü boyu 1,9 uşaq düşərək əhalinin təkrar istehsalı təmin olunur.

Cari ilin yanvar-iyul ayları ərzində

ölkədə 34 min 812 ölüm halı qeydə alınıb və bu göstərici əhalinin hər 1000 nəfərinə 6,1 təşkil edib. İlin 7 ayında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 33 min 9 nikah və 8 min 538 boşanma halları qeydə alınıb və əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 5,8, boşanmaların sayı isə 1,5 olub.

Yanvar-iyul aylarında Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün 2 min 109 nəfər Azərbaycana gələn, 829 nəfər isə Azərbaycandan gedən qeydə alınaraq miqrasiyanın müsbət saldosu 1280 nəfər təşkil edib.

İşiq pulunu ödəmək daha ASAN oldu!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və “Azərişiq” ASC-nin birgə əməkdaşlığı çərçivəsində əhali və qeyri-əhali abonentlərinin aylıq debitor işiq borcları ödənişlərinin artıq “ASAN ödəniş” portalı vasitəsilə həyata keçirilməsi mümkündür. Bu barədə Dövlət Agentliyindən bildirilib.

“ASAN ödəniş” dövlət informasiya sistemi Azərbaycan Prezidentinin 11 fevral 2014-cü il tarixli 110 nömrəli Fərmanına əsasən yaradılıb. Hazırda 30 mərkəzi icra hakimiyyəti, 79 yerli icra hakimiyyəti və 5 publik hüquqi şəxs, dövlətə məxsus 4 hüquqi şəxs olmaqla 118 dövlət qurumunun inzibati cərimələrinin, kommunal, aqrol-i-

zinq xidmətlərin ödənilməsi “ASAN ödəniş” dövlət informasiya sisteminin www.asanpay.az ödəniş portalı və terminalları vasitəsilə həyata keçirilir. Həmçinin ödənişlər sistemə inteqrasiya edilmiş www.hesab.az, www.e-pul.az, www.portmanat.az ödəniş portalları, “e-Manat” və “Milli Ön” ödəniş terminalları, bank şöbələri vasitəsilə təmin edilir.

Suyun səviyyəsinin azalması gəmiçiliyə mane olur

Dunayda suyun səviyyəsinin azalması çayın Macarıstandan keçən hissəsində dötürüclük qabiliyyətini üçdəiki dərəcədə azaldıb.

Avqust ayında yüksək temperatur və quraqlıq nəticəsində Dunayın suyu azalıb. Hazırda çayın Budapestdən keçən hissəsində su səviyyəsi 93 santimetrdir.

Macarıstanın MTI informasiya agentliyinin məlumatına görə, Dunay çayının Budapestdən keçən hissəsində suyun ən az səviyyəsi 2003-cü ildə (51 santimetr) qeydə alınıb.

Macarıstanın daxili su yolları ilə daşımalar assosiasiyasının prezidenti Atilla Bençik deyib ki, hər gün zərərli artan gəmiçilik şirkətləri öz yükləri ilə suyun səviyyəsinin qalxmasını gözləyir, yaxud mallarını daha kiçik gəmilərə və yük avtomobillərinə yükləyirlər. O əlavə edib ki, Dunay çayının bəzi hissələrində, məsələn,

Almaniyada gəmilər hətta yükü boşaltdıqdan sonra da hərəkət edə bilmirlər.

Sərnişin gəmiçiliyi şirkətinin direktoru Qabor Şpanik bildirib ki, çayda suyun səviyyəsinin aşağı olması Budapestdən şimala doğru hissələrində gəmiçiliyi dayandırır. Direktor vurğulayıb ki, bəzi kruiz gəmiləri Komaromdan (Macarıstanın şimal-qərbində Slovakiya ilə sərhəd) o tərəfə axınla üzə bilmirlər.

200-dən çox miqrant xilas edilib

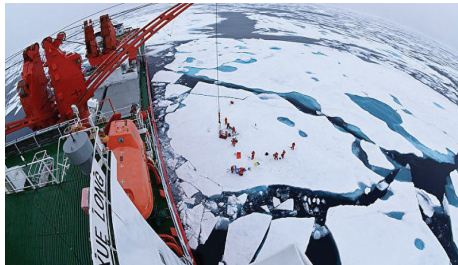
İspaniya sahillərində xilasedicilər bir neçə qayıqla dənizi keçməyə çalışan 200-dən çox qanunsuz miqrant aşkar ediblər.

Miqrantlar Qranada vilayətinin Mortril şəhərinə aparılıb.

RIA Novosti agentliyi xəbər verir ki, miqrantlar üç qayıqda dənizi keçməyə cəhd göstərirlər. Birinci qayıqda 56, ikincidə 86, üçüncüdə isə 102 nəfər olub. Qayıqların birinin qəzaya uğraması nəticəsində 5 nəfər həlak olub.

İlk buzqırın gəmisini suya buraxıb

Çin sentyabrın 10-da Şanxay şəhərinin limanında öz istehsalı olan ilk buzqırın gəmini suya buraxıb.

RIA Novosti informasiya agentliyi xəbər verir ki, “Syuelun-2” (Qar əjdahası) adlı bu buzqırın gəminin tikintisi 2016-cı

ildə başlayıb. Onun hazırlanmasına təxminən 153 milyon dollar ayrıldığı bildirilir. İndiyədək Çində elmi-tədqiqat məqsədi ilə istifadə olunan və 1993-cü ildə Ukraynada hazırlanmış cəmi bir ədəd “Syuelun” tipli buzqırın gəmi vardı. “Syuelun-2” öz “böyük qardaşından” bir qədər kiçikdir. Çin istehsalı olan buzqırın gəminin uzunluğu 122,5 metr, eni 22,3 metr, ağırlığı isə 12,3 min tondur. O, 1,5 metr qalınlığında buzı qıraraq üzə bilər. “Syuelun-2” buzqırın gəmisi 2019-cu ildə istifadəyə verəcək.

İtmiş sualtı qayığın axtarışlarına başlanıb

ABŞ-ın “Ocean Infinity” kompaniyası Argentina Hərbi Dəniz Qüvvələrinin ötən ilin noyabr ayında itmiş “San Juan” sualtı qayığının axtarışına başlayıb.

TASS informasiya agentliyi xəbər verir ki, axtarışlar Komodoro-Rivadaviya şəhərindən 300 dəniz mili qədər məsafədə aparılır. Axtarış əməliyyatında 60 nəfərdən ibarət komandanın idarə etdiyi və 6 min metr dərinliyə enə bilən 5 müstəqil sualtı aparatdan is-

tifadə olunur. Həmçinin Argentina Hərbi Dəniz Qüvvələrinin 3 zabiti kompaniyanın “Seabed Constructor” gəmisinin göyərtəsindən əməliyyatı müşahidə edəcək.

Kompaniya axtarışın bərpa olunması ilə bağlı maliyyə riskini öz üzünə götürdüyünü və yalnız

sualtı qayığı tapdıqları halda mükafat alacağını bildirib. Axtarış əməliyyatının təxminən 6 gün davam edəcəyi gözlənilir.

Xatırladaq ki, Argentinanın Uşuaia limanından səfərə çıxan və göyərtəsində 44 heyət üzvünün olduğu dizel-elektrik mühərrikli “San Juan” sualtı qayığı ilə əlaqə 2017-ci il noyabrın 15-də kəsilmişdi. Noyabrın 30-da ölkənin Hərbi Dəniz Qüvvələri heyətin xilas edilməsi üzrə əməliyyatların dayandığını, sualtı qayığın axtarışlarının isə davam etdiyini bildirmişdi. Lakin axtarışlar nəticəsiz qalmış, hökumət bu işdən vaz keçmişdi.

Dənizi çirkləndirən gəmiyə külli miqdarda cərimə kəsilib

Türkiyənin İzmir vilayətinin Əliaga rayonunda Nemrut körfəzi sularını yanacaqqla çirkləndirən gəminin mənsub olduğu şirkət 1 milyon 644 min 742 türk lirəsi (təxminən 25 min ABŞ dolları məbləğində) cərimələnib.

Suyu çirkləndirən gəminin Palau bayrağı altında üzən “Harrier” quru yük gəmisi olduğu müəyyən edilib. Suyu yayılan yanacağın təmizlənməsinə 10 nəfərlik qrup cəlb olunub.

“Şahdəniz-2” üzrə “Bravo” platformasındakı 4 quyudan hasilata başlanılıb

“Şahdəniz-2” yatağı üzrə “Bravo” platformasındakı 4 quyudan hasilata başlanılıb.

Bu barədə jurnalistlərə BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz deyib.

“Həmin quyulardan hasilatın sabitləşməsi üçün

müəyyən vaxt lazımdır. Çünki hazırda quyulardan təbii qaz və kondensatla yanaşı, qum və çınqıl da çıxır”, - deyə Qəri Counz əlavə edib.

O bildirib ki, yataqdakı “Alfa” platforması üzrə bir neçə quyunun da işə salınmasına hazırlıq görülür.

Qətər Çini LNG ilə təmin edəcək

Qətər 22 il ərzində Çini mayeləşdirilmiş təbii qazla (LNG) təmin edəcək.

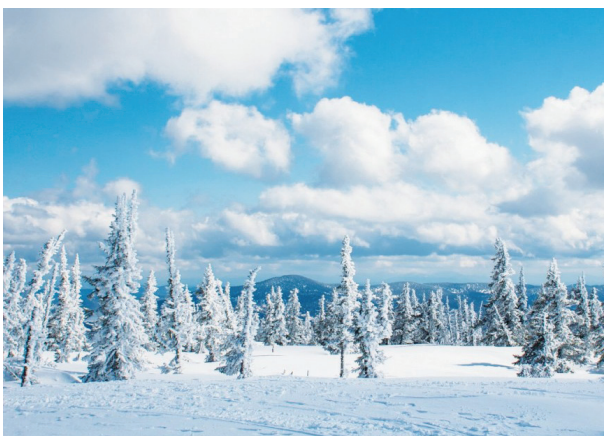
Qəterin “Qatargas” enerji şirkəti Çinin “Petro-China International” şirkətinə ildə 3,4 milyon ton LNG göndərəcək. Tərəflər 22 illik müqavilə imzalayıblar.

Çinə LNG “Qatar Petroleum”, “Total” və

“ExxonMobil”in birgə səhmdarı olduqları “Qatargas 2” layihəsi çərçivəsində göndəriləcək. Qətər Çinə ilk LNG yükünü bu ay çatdıracaq.

Çinin LNG idxalı ötən il 46 faiz artaraq 38,1 milyon tona çatıb. 2020-ci ilə qədər idxalın 70 faiz artaraq 65 milyon tona çatacağı gözlənilir.

Yerdə buzlaq dövrü 2020-ci ildə başlayacaq

Günəşin aktivliyinin azalması ilə əlaqədar alimlərin 2030-cu ilə proqnozlaşdırdıqları “Kiçik buzlaq dövrü”nün təkrar olunması tarixi yenilənib.

“vistanews.ru” saytı xəbər verir ki, ekspertlərin qənaətinə görə, Günəşin aktivliyinin azalması 2020-ci ildən başlayaraq bir neçə il davam edəcək “kiçik” buzlaq dövrünün təkrar olunması ilə nəticələnə bilər. Yeni buzlaq

dövrünün başlanması kosmik radiasiyanın artması ilə də əlaqədirdir.

Xatırladaq ki, buzlaq dövrü Yer in geoloji tarixinin dövrü olaraq təkrarlanan mərhələsidir. Bu dövrdə havaların kəskin soyuması və materiklərdə buzlaq təbəqəsinin əhəmiyyətli dərəcədə artması müşahidə olunur. Mərhələlər nisbi istiləşmə ilə bir-birini əvəz edirlər. Bu cür təbii hadisələri 1645 və 1715-ci illərdə baş verib.

Uçan taksilər

İngiltərənin “Vertical Aerospace” şirkətinə məxsus uçan taksilər 2022-ci ildə fəaliyyətə başlayacaq.

Şirkətin hazırladığı model hazırda 300 kilometr-saat sürətlə 160 kilometr məsafə qət edə bilər. Lakin taksilər xidmətə başlayanadək bu məsafənin 500 kilometrə

çatdırılması nəzərdə tutulub. Bu taksilər vasitəsilə Şotlandiyanın paytaxtı Edinburqa və Fransanın paytaxtı Parisə getmək mümkün olacaq.

Şirkətdən verilən məlumata görə, taksilər pilotlar tərəfindən idarə ediləcək və hava yolları qanunlarına tabe olacaq.

Aynurə Tağıyeva

“Kiçikhəcmli gəmilərin təhlükəsiz istismarı” mövzusunda maarifləndirmə tədbiri keçirilib

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Kiçikhəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidməti sentyabrın 7-də paytaxtın Sabunçu rayonu Pirşağa qəsəbəsinin dənizkənarı ərazilərində “Kiçikhəcmli gəmilərin təhlükəsiz istismarı” mövzusunda maarifləndirmə tədbiri keçirib.

FHN-dən bildiriblər ki, görüşdə kiçikhəcmli gəmi istifadəçilərinə bu tip gəmilərin təchizat avadanlıqları barədə məlumat verilib. Həmçinin həmin gəmilərin qanunvericilik

lə nəzərdə tutulmuş qaydada dövlət qeydiyyatına alınması və texniki baxışdan keçirilməsi, gəmi sürücüləri tərəfindən sürücülük vəsiqələrinin alınmasının vacibliyi diqqətə çatdırılıb.

Eyni zamanda, kiçikhəcmli gəmi sürücüləri xilasedici vasitələr, onların təsnifatı və istifadə qaydaları haqqında da maarifləndiriliblər.

Sonda tədbir iştirakçılarına kiçikhəcmli gəmilərin təhlükəsiz istismarı qaydalarını və təchizatı üçün minimum tələbləri özündə əks etdirən broşürlər paylanılıb.

Barents dənizində neft axtaracaqlar

Norveç hökuməti Barents dənizinin böyük sərhəd sahəsində neft axtarışı işlərinə dövlət büdcəsindən 50 milyon Norveç kronu (6 milyon dollardan artıq) ayrılması barədə planlarını açıqlayıb.

Norveç KİV-ləri xəbər verir ki, bu barədə krallığın Baş naziri Erna Solberg bildirib. Onun sözlərinə görə, neft ehtiyatlarının xəritələnməsi işləri Rusiya ilə ayrıcı xətdə 2019-cu ildən başlayaraq həyata keçiriləcək. Bu, onunla bağlıdır ki, Rusiya da analoji işlər

aparır. Norveç hökumətinin başçısı bildirib ki, onun ölkəsi öz mövqelərinin zəifləməsinə

yol verməməkdən ötrü region haqqında dəqiq məlumata malik olmağı istəyir.

Norveç mütəxəssisləri, öz növbəsində, bu regionda neft ehtiyatlarının tapılması fürsətini yüksək qiymətləndirirlər.

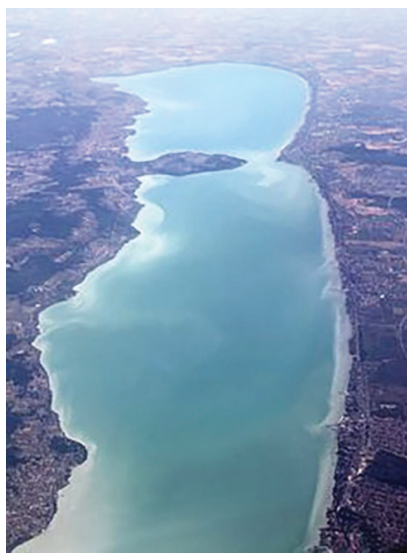
Qeyd edək ki, ayrıcı xətlər boyunca lazımi işlər aparılarkən Norveç mütəxəssisləri, həmçinin sərhədi aşsa, Rusiya sahəsinə keçə bilərlər. Norveç Neft Direktoratu ilə Rusiya Federasiyası arasında 2016-cı ildə imzalanmış sazişə əsasən, seysmokoşfiyyət işləri zamanı bu və digər ölkənin sərhədini keçməyə icazə verilir.

Rauf Əliyev

Balaton gölü macarların sevimli istirahət məkanıdır

Bu yaxınlarda keçirilmiş rəy sorğusunun nəticələrinə görə, Balaton gölü macarların sevimli istirahət məkanı olaraq qalır. Onların çoxu bu məkana təkcə yayda deyil, qışda da istirahətə gəlir.

Kupon assosiasiyası və bazarın öyrənilməsi təşkilatı macarların Balaton gölüne münasibəti ilə bağlı rəy sorğusu keçiriblər. Mətbuat üçün açıqlamada qeyd olunur ki, respondentlərin üçdəbiri “macar gölüne” hər il getmədiklərini bildiriblər.

Balaton gənc nəsil üçün daha cəlbəedici: sorğuda iştirak edənlərin 27 faizi gölə ildə bir dəfə getdiklərini bildirib, 25-29 yaş arası şəxslərdə isə bu göstərici 36 faiz təşkil edib. Respondentlərin daha 17 faizi deyib ki, ildə azı iki dəfə Balatona gedirlər.

Maraqlıdır ki, əvvəllər Balaton gölüne təşkil olunan ikihəftəlik tətillər günümüzə daha az yayılıb. Belə ki, macarlar gölə daha qısamüddətli istirahətə gəlməyi üstün tuturlar. Respondentlərin əksəriyyəti (44 faizi) bu məkanda cəmi bir neçə gün, üçdəbiri isə çoxu isə bir həftə keçirdiklərini bildiriblər. 25-29 yaş arası macarların çoxu isə Balatona yalnız

istirahət günləri gəlir.

Balaton təkcə yay aylarında istirahətə gələnləri cəlb etmir. Respondentlərin 21 faizi bildirib ki, onlar qışda da gölə gəlirlər.

Səyahət turlarının səbəblərinə gəldikdə, gənc macarlar (18-29 yaş arası) Balatona festivallarda, yaşlılar isə gastro-nomik tədbirlərdə iştirak etmək üçün can atırlar. Gölün ətrafında ən populyar məkanlar Şiofok şəhəri və cənub sahilində onun ətraf yerləri, daha sonra şimal sahilindəki Tixan və Balatonfüredir.

Pərvanə Qarayeva

Dünya okeanının qorunmasına həsr edilən qala-gecə keçiriləcək

Sentyabrın 26-da Monte-Karloda Monako Knyazı II Albertin rəhbərliyi ilə Dünya okeanının qorunmasına həsr edilən qala-gecə keçiriləcək. Qlobal yığım üzrə sədr, tanınmış xeyriyyəçi və tədbirin təşəbbüskarı Milutin Qetsbi də bu tədbirin təşkilatçısıdır.

ru.montecarlo.sbm.com saytı xəbər verir ki, Madonna, Orlando Blum, Edrien Broudi, Pirs Brosnan, Endi Qarsia, Hyu Qrant, Qoldi Hou, Yeva Longqoriya, Olqa Kurilenko, kiçik Robert Kennedi, Dayan Leyn, Robin Tik və Kris Taker qala-gecədə

sədr qismində iştirak edəcəklər.

“Planetimizin qayğısına qalmaq mənim üçün çox vacibdir, buna görə də mən Monako Knyazı Alberti və onun Fondunu sevinclə dəstəkləyirəm”, - deyərək Madonna bildirib.

Qala-gecə Dünya okeanının xilasına vasitə cəlb edilməsinə imkan yaradır. 2017-ci ildə keçirilmiş ilk qala-gecə Fonda dəniz zonalarının qorunmasına yönələn 37 yeni layihəni, habelə plastik tullantıların çirklənməyə qarşı mübarizədə 2 proqramı reallaşdırmağa imkan yaradıb.

Qeyd edək ki, Monako Knyazı II Albertin Fondu üç əsas problemlə - iqlim dəyişikliyi, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanması və su ehtiyatlarının ekoloji baxımdan qorunması ilə məşğuldur. O, elm və tədqiqat sahəsində, innovasiya texnologiyaları və sosial məsuliyyətin artırılması sferasında təşəbbüslərin reallaşdırılmasına kömək edir, üç əsas regionda - Aralıq dənizi hövzəsində, qütb zonalarında, habelə ən az inkişaf etmiş ölkələrdə təbiətin qorunmasına yönələn layihələri maliyyələşdirir.

Durnalar, ay durnalar...

Sentyabr ayının hər ikinci bazar günü dünyada Dünya Durna Günü kimi qeyd olunur. Təbiəti mühafizə təşkilatının simvolu olan Durna Günü ilk dəfə 2002-ci ildə ABŞ-da qeyd edilib.

Bu günün təsis olunma tarixi də çox maraqlıdır. Belə ki, məhz bu gün məhvolma təhlükəsi ilə qarşılaşmış Amerika durnasının yumurtasını tapan alimlər onu daha təhlükəsiz yerdə məskunlaşmış digər durna yuvasına qoyurlar. Sonralar xilas olmuş

minlərlə Amerika durnası həmin məkana qışlamaq üçün gəldikdə isə o gün “Yuvalarda xilas edilən minlərlə balalar günü” ekoloji bayram kimi qeyd edilib. Alimlərin fikrincə bu quşların ilk əcdadları hələ 40-60 milyon il bundan əvvəl, dinosavrların dövründə yaşayıblar.

Hələ qədim Yunanıstanda miqrasiya zamanı durnaların səsi yaz əkin vaxtının gəlişindən və məhsul yığımından xəbər verib. O vaxtdan etibarən bu quşlar yazın, günəşin, istinin və təbiətin oynanmasının simvolu olub.

YARIZARAFAT, YARIGERÇƏK

Qabiliyyətinə bələd olduğum birini mənə o qədər təriflədilər ki, başladım şükür etməyə. Düşündüm ki, dünyanın bütün işləri düzələcək.

O yerdə ki, heç nədən həya etməirlər, o yerdə yaxşı heç nə etməirlər.

Başma gələn işlərin heç biri qorxduğum işlər deyil.

Ətrafım özünü dahi sayanlarla doludur. Artıq özümü narahat hiss etməyin vaxtıdır.

Bilmədiklərini gizlətmək üçün vacib deyil ki, bilmədikləri hər şeydən danışsınlar.

O gün biri soruşur ki, adam adları həmişə böyük hərflə yazılır? Dedim adam olsa, mütləq böyük hərflə yazılmalıdır.

Günahım nədir ki, rastıma ancaq “dahilər” çıxır?

İşdədahlıları iş olan yerdə, istedadsızları pul olan yerdə axtarın.

Mən dilimi islah edə bilmədim. Haqsızlıqlar imkan vermədi.

Söz həmişə lazım olandan artıq olur. Hətta susanda da susmağınla artıq nə işə ifadə edə bilərsən. Artıq söz demə.

Anlatmaq istədiyim heç nə yoxdur. Hər kəs hər şeyi bilir.

Heç kəsin çörəyinə bais olmamaq üçün qərara gəlməmişəm ki, bundan sonra yalana, yaltaqlığa pis baxmayım. Nə qədər adamın çörəyi bu iyrəncliklərdən çıxır.

İşini bilən adam yeri üçün narahat olmaz. Əl-ayağa düşənlər başları heç nədən çıxmayanırlar.

Adətən dahilər dahi, istedadsızlar isə istedadsız olduqlarını bilmirlər.

Bütün allahsızların da allahı var:pul, şöhrət, vəzifə.

Yaxşı ki, hər gün eyni yalanları eşitmərim.

Hər semestrə bir neçə dəfə kəsillənləri layiq olmadıqları mərtəbədə görəndə kəsik-kəsik qalmağın işə nə xeyri?

Yaxşılıq demirəm, imkanın varsa, heç olmasa, pislik etmə.

Özünü sizdən ağıllı sayanların hamısını özünüzdən qabağa buraxın ki, heç olmasa üzllərini görməyəsiniz.

Zəfəranın nə olduğunu bilməyənlər inciyər deyər, atı pisləyənlər belə çoxdur?

Şübhə pis şey olduğu üçün kimsə ağıllı azlığına və ya yoxluğuna şübhə etmir?

Rejissorların hamısını bəxti gətirib. Adamların əksəriyyəti tamaşa xoşlayır.

Çininizdə yüksələnlərin başınızdən basmaq imkanları daha çox olur.

Ağı qaradan seçməyənlər də mənə zövq-dən danışırlar.

İndiyədək Tanrıdan heç nə istəmədim. İndi bir az möhlət istəyirəm.

Bəziləri elə bilir ki, gözüm üstə yer olmadığı üçün gözümdən düşürlər.

Çox az adam öz əkdüyü ağacın kölgəsində oturur. Hamı hazırda qaçır.

Utanmağı yadırgamayıbsa, demək o qədər də pis adam deyil.

Bu qədər “işverən” olan yerdə işsiz adam niyə olsun?

Bəziləri elə bilirlər ki, satqınlıq onların alın yazısıdır.

13 nəhşdirsə, mükafat adı gələndə niyə hər kəs ona 13-ün düşdüyünü deyirdi?

Əyrlər düzü əymək üçün gündə bir əyri yol fikirləşirlər.

Bəzisinə baxan kimi, o saat görünür ki, özünü haraya kimi apara bilər.

Eyni ağılda və savadda olanlar günün yarısını özlərini tərifləyirlər, qalan yarısında da bir-birlərini.

Bəzi “savadlılar”a elə gəlir ki, mübtədan əvvəl də o gəlməlidir.

Adamların aldığı maaşa görə qabiliyyətlərini test etsələr, əksəriyyət maaşı qədər borclu qalar.

Nəyi isə sizdən çox yaxşı bilən olan yerdə “Mən bilirəm!” deməyin.

Ölümü uzaqlaşdırmağın ən düzgün yolu sağlam həyat tərzidir.

Allah adamı olanın adını kiminsə adamı siyahısında axtarmayın.

Tərcümeyi-halı səhvsiz yazmaq üçün əlavə haranı isə bitirmək lazımdır?

Yaxşı ki, mən varam. Yoxsa kiminlə dərhləşərdim?

Həyatı başa düşməyənlərdən sizi hər hansı bir məsələdə başa düşmədikləri üçün inciməyə dəyərmir?

Güvənmirəm. Nə vaxt mərdlik gördüm ki, güvənim?

Üzünə necə güldüklərdən arxanə nə danışa biləcəklərini təxmin edə bilərsən.

Rasif TAHIROV

Gəmi təmirçiləri daha yaxşı oyun nümayiş etdiriblər

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin işçiləri arasında voleybol yarışları keçirilib.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin Sosial inkişaf və nəqliyyat şöbəsinin təşkilatçılığı ilə “Zığ” Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodunun stadionunda keçirilən yarışlarda Xəzər Dəniz Neft Donanması, Dəniz Nəqliyyatı Donanması, “Zığ” Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodu, “Bibiheybat” Gəmi Təmiri Zavodu, İstehsalat Xidmətləri İdarəsi və Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının voleybolçuları ilk yerlər uğrunda mübarizə aparırlar.

“Zığ” Gəmi Təmiri və Tikintisi Zavodunun komandası bütün rəqiblərinə qalib gələrək birinci yerə layiq görülüb.

“Bibiheybat” Gəmi Təmiri Zavodunun komandası ikinci və Xəzər Dəniz Neft Donanmasının komandası üçüncü yeri tutublar.

Qeyd edək ki, belə yarışların təşkilində məqsəd dənizçilərin sağlamlığını möhkəmləndirmək, onları bədən tərbiyəsi və idman məşğələlərinə cəlb etməklə

asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsini təmin etmək, eləcə də ən yaxşı idman kollektivlərini müəyyən etməkdən ibarətdir.

Koreya Respublikası 2032-ci il Yay Olimpiadasının yarışlarının hər iki ölkə arasında keçirilməsi üçün KXDR-ə həmin Olimpiadanın birgə təşkilini təklif etmək niyyətindədir.

“Renhap” agentliyi xəbər verir ki, bu barədə Tokioda səfərdə olan Cənubi Koreyanın mədəniyyət, idman və turizm naziri To Çon Hvan bildirib. Nazir deyib: “Təklif bu tədbirin (Olimpiadanın) Seulda və Pxenyanda keçirilməsinə aiddir. Bu məsələ Cənubi Koreya Prezidenti Mun Ce-in və KXDR-in lideri Kim Çen İnin iş-tirəki ilə qarşdakı sammitin gündəliyinə daxil edilib”.

2020-ci ildə Tokioda keçiriləcək növbəti Olimpiya Oyunları mövzusunda toxu-

Cənubi Koreya KXDR-ə 2032-ci il Olimpiadasını birgə keçirməyi təklif etmək niyyətindədir

nan nazir əlavə edib ki, o, idmanın müxtəlif növlərində hər iki Koreyanın birləşmiş komandalarının yaradılması imkanlarını nəzərdən keçirmək üçün təşkilatçıların dəstəyini almaq niyyətindədir.

İki Koreya ölkəsinin artıq bu sahədə müəyyən təcrübəsi var. Bu il fevralın 9-da KXDR və Cənubi Koreya yığmalarının nümayəndələ-

ri vahid Koreya bayrağı altında “Pxençan-2018” Olimpiadasının açılış mərasimində idmançıların paradında iştirak ediblər. Bundan başqa, Koreya Respublikasının və KXDR-in qadınlardan ibarət birləşmiş xokkey komandası Olimpiya turnirində yarışılar. 2018-ci ilin Asiya Oyunlarında da hər iki ölkəni təmsil edən bir neçə birləşmiş komanda mübarizə aparıb.

“Formula 1” gələcək avtomobillərinin üç rəsmi konsepsiyasını açıqlayıb

“Formula 1” avtomobillərinin dizaynı yeni texniki rəqlamentin tətbiq olunacağı 2021-ci ildə bu konsepsiyalara uyğun olacaq. Reqlamentin detalları

dəqiqləşdirilir, lakin ümumilikdə gələcək qaydalara müvafiq konsepsiyalar artıq hazırlanıb. Ehtimal olunur ki, gizli görüşdən

sonra konsepsiyalardan birinin mətbuata “sızması” nəticəsində “Formula 1” onları açıqlamaq qərarına gəlib.

Birinci konsepsiyada əsas diqqət pilotun başının qorunması sisteminin daha zərif şəkildə maşının dizaynına uyğunlaşdırılmasına yönəldilib. İkinci konsepsiya daha “cəsarətli” və təfərrüatlıdır. Belə ki, burada “Formula 1”-in gələcəkdə 18 düymümlük şinlərə keçməsi də nəzərə alınıb.

Üçüncü konsepsiya olduqca müasirdir və özündə təkarərlərdən gələn çirkli havaya nəzarət edən aerodinamik elementlərin ilk versiyasını ehtiva edir.

Beynəlxalq Avtomobil Federasiyası və “Formula 1”-in rəhbərliyi 2019-cu ilin sonunadək dünya çempionatının gələcək reqlamentini təsdiqləmək, həmin vaxta qədər isə tədqiqatları davam etdirmək niyyətindədir.

“Formula 1”-in mətbuat xidməti dünya çempionatının rəsmi saytında F-1 gələcək avtomobillərinin üç konsepsiyasını təqdim edib.

Su içmək xəstəlikləri azaldır

Səhər acqarına su içmək çox yaxşı adətdir. Elmi cəhətdən də sübut olunub ki, günü bir stəkan su ilə başlamaqla miqren, böyrək patologiyaları, damar və həzm problemləri kimi bir çox xəstəliklərin qarşısını almaq olar.

Səhər yeməkdən əvvəl su içmək əzələləri gücləndirir, böyrəklərin sağlamlığını qoruyur və normal fəaliyyətini təmin edir.

Yuxu zamanı insanın bədən təbii olaraq təv və nəfəs vasitəsilə maye itirir və susuzlaşır. Ona görə səhər su balansını bərpa etmək çox vacibdir.

Arıqlamaq istəyənlər də çoxlu su içməlidirlər. Səhər acqarına su içdikdə orqanizmdə bir növ təmizlənmə prosesi gedir. Bədən şlaklardan təmizlənir, maddələr mübadiləsi güc-

lənir ki, bu da arıqlamağın əsas yoludur.

Həyat mənbəyi olan su həzm prosesini asanlaşdırır, qandakı toksinləri təmizləyir, dərinin cavanlaşmasına səbəb olur, ürəyi və damarları qoruyur. Qanın qatı

olması ürək və damarların sağlamlığına ziyan vurur.

Səhər acqarına su içmək, eyni zamanda, günboyu gümrəhlığın və xoş əhval-ruhiyyənin təminatıdır.

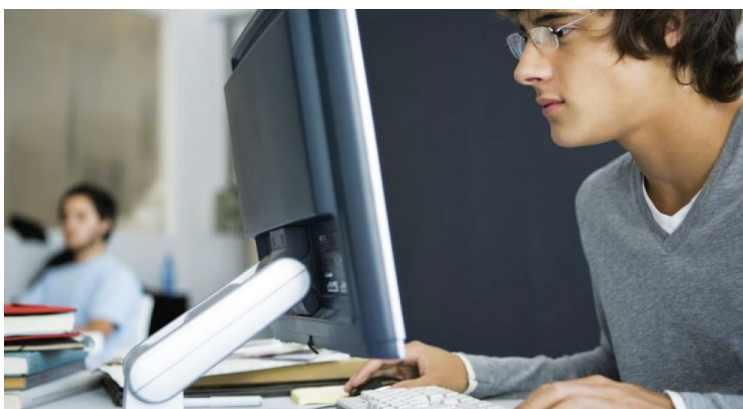
Kompüter monitorlarının bütün növləri gözlər üçün çox zərərli dir

Kompüter monitoru arxasında saatlarla oturmaq müəyyən fəsadlara səbəb olur.

Oftalmoloqlar quru göz sindromu, qıcıqlanma hissi, eləcə də bir sıra digər göz xəstəliklərinin yaranmasını bununla əlaqələndirirlər.

Alimlər müəyyən ediblər ki, göz üçün ekran şriftinin ən optimal ölçüsü 10-12 olmalıdır. İnsan gözü daha çox uzağa baxmağa, əşyaları işığın əks olunması şəraitində görməyə uyğunlaşdır. Kompüter monitoru işığı əks etdirmədiyindən zamanla gözün görmə itiliyinin itirilməsinə səbəb olur.

Kompüter monitorlarının bütün növləri, hətta maye kristallı olanlar da gözlər üçün çox zərərli dir. Bu, aslında istifadəçi-

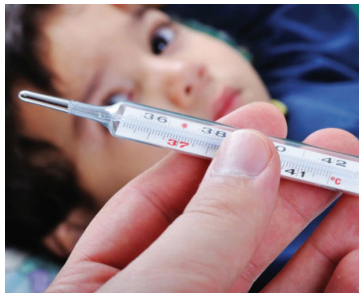
nin kompüter monitoru arxasında gözlərin daha az qırılmasından qaynaqlanır. Görüntülərin detallarını yaxşı görmək üçün gözləri qırmaq vacibdir. Lakin gözlər nə qədər çox qıyılırsa, bir o qədər az qırılır. Göz maksimal gərginliyə çatdıqda isə qırma tezliyi dörd dəfə azalır. Qırpma

nəticəsində gözlər kifayət qədər nəmlənmir, nəticədə diskomfort, quruluq və qıcıqlanma hissi olunur. Ona görə də həkimlər kompüter arxasında işləyənlərə gözlərini tez-tez qırmağı və süni göz damcıları preparatlarından istifadə etməyi məsləhət görürlər.

Yüksək temperaturu aşağı salmaq üçün ilıq su islatmasından istifadə kifayətdir

Bəzən bədən temperaturunun yüksəlməsi, xüsusilə uşaqlarda qızdırma zamanı onu müxtəlif üsullarla aşağı salmağa çalışırlar. Doğrudur, həmin üsulların bəziləri ənənədən qaynaqlansa da, onların kor-korana şəkildə yerinə yetirilməsi xeyirdən çox ziyan verə bilər.

Pediatrlar yüksək temperaturu aşağı salmaq üçün istifadə olunan sirkə, spirt, buzlu və soyuq su ilə yuyundurmaq və müxtəlif qarışıqları dəriyə

çəkmək kimi üsulların yolverilməz olduğunu bildirirlər.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, qusma, ishaldan əziyyət çəkməyən, ümumi vəziyyəti normal sayılan və qidalanma-

sında problem olmayan uşaqlarda 38 dərəcədən yüksək temperaturu endirmək üçün ilıq su islatması kifayətdir. Soyuq, buzlu su ilə yuyundurmaq, sirkəli su, spirtlə bədənə silmək uşağın temperaturunu aşağı salmaq əvəzinə sorularaq zəhərlənməyə səbəb ola bilər. Ən dəhşətli isə uşağa soyuq və buzlu su ilə islatma qoymaqdır. Həmin üsul temperaturu aşağı salmır, əksinə, onun bədənə qalmasına səbəb olur.

Oturaq iş rejimi artıq çəki əmələ gəlməsinə səbəb olur

Oturaq iş, stress və qeyri-müntəzəm qidalanma orqanizmdə müəyyən narahatlıqlara səbəb olur. Həmin vəziyyətdə qarşılaşanların çoxu günün əsas hissəsini qapalı məkanlarda çalışırlar.

Statistikaya görə, ofis işçiləri həftənin 45-70 saatını oturaq vəziyyətdə keçirirlər. Həmin rejimə alışdıqları üçün ilk vaxtlar onların orqanizmində heç bir narahatlıq hissi edilmir. Lakin zaman keçdikcə iş rejimi, qapalı mühit, oksigenin kifayət qədər olmaması və hərəkətsizlik öz fəsadlarını göstərir.

Ofis işçilərinin ən çox üzvləşdikləri narahatlıqlar sırasında oynaq xəstəlikləri üstünlük təşkil edir. Uzun müddət oturaq həyat keçirənlərdə ayaq əzələləri zəifləyir və müəyyən fəsadlara zəmin yaranır. Ofis şəraitində hava-damcı infeksiyalarına tez yoluxmaq da mümkündür. Çünki iş şəraitində müxtəlif bakteriyaların çoxalması üçün münbit şərait mövcuddur. Mütəxəssis-

lərin dediyinə görə, qapalı məkan şəraitində işləyənlər əlləri, o cümlədən də tez-tez toxunulan əşyaları nam salfetlərlə təmizləməli və dezinfeksiya etməlidirlər.

Oturaq iş rejimi artıq çəki əmələ gəlməsinə səbəb olur. Buna görə iş zamanı ara vermədən qidalanmaq yolverilməzdir. Britaniyanın elm adamları belə qənaətlə gəliblər ki, ac olmadan qəbul edilən karbohidrat orqanizmdə artıq piy toxumasına çevrilir. Ona görə də yeməkdən 20 dəqiqə sonra yarım saat açıq havada hərəkət etmək məsləhət görülür. Qapalı, havasız mühit

immunitetin zəifləməsinə, nəticədə isə ürək-damar sistemi xəstəliklərinə zəmin yaradır. Bu məqam stressə də yol açır və yuxusuzluğun yaranmasına təkan verir. Müəyyən edilib ki, oturaq iş rejimində stressdən uzaq olmaq üçün zəncəfil çayı içmək, tez-tez havaya çıxmaq və sintetik materiallardan istifadə etməmək zəruridir.

Ümumiyyətlə, ofis şəraitində işləyənlər stress keçirdikdə və çox yorulduqda 3-4 günlük məzuniyyət götürməli, təmiz havada vaxt keçirməlidirlər. Yorgunluq keçməyəndə həkimə müraciət etmək mütləqdir.

Klub yeni oyunçulara 375 milyon avro xərcəlməyə hazırdır

İspaniyanın “Real Madrid” klubunun prezidenti Florintino Peres transfer üçün 375 milyon avro pul ayırıb.

“AS” nəşri xəbər verir ki, cari ilin yay transferində bahalı oyunçulardan vaz keçən Madrid təmsilçisi qış transferində 375 milyon avro xərcələyəcək.

“Kral” klubunun qış transferində ilk hədəfi Fransanın PSJ klubunun hücumçuları Neymar və Kilyan Mbape olacaq.

Qeyd edək ki, Neymar 2017-ci ildə İspaniyanın “Barselona” klubundan PSJ-yə futbol tarixində rekord məbləğə - 222 milyon avroya keçib.

Ötən mövsüm braziliyalı 30 oyunda 28 qol vurub və 16 məhsuldar ötürmə edib.

FIFA icarəyə verilən futbolçulara görə məhdudiyyət qoya bilər

FIFA icarəyə verilən futbolçuların sayına görə klublara məhdudiyyət qoya bilər.

“Sport Bild” nəşri xəbər verir ki, FIFA maksimum 8 oyunçunun

icarəsinə icazə verməyi planlaşdırır. Üstəlik, bir klubun digərinə ən çox 4 futbolçu göndərməsi nəzərə tutulub. Bununla belə, klubların 21 yaşadək yetimlələri istisna təşkil edəcək. Klublar bu oyunçuları daha da inkişaf etdirmək üçün limitsiz icarə edə bilərlər.

FIFA-nın qərarı qüvvəyə minərsə, bu, ən çox İngiltərənin “Çelsi” və İtaliyanın “Yuventus” klublarına təsir edəcək. Belə ki, “Çelsi” bu yay transferində 40, “Yuventus” klubu isə 26 gənc oyunçu icarəyə verib.

Useyn Bolt çəkisizlik şəraitində sprinter qaçışı keçirib

Qısa məsafəyə qaçış üzrə ixtisaslaşmış, 8 qat Olimpiya çempionu, yamaykalı Useyn Bolt sıfır qravitasiya şəraitində qaçışda iştirak edib. “Sports Illustrated” portalının məlumatına görə, qaçış Fransa üzərindən uçan, modifikasiya edil-

miş “Airbus Zero-G” təyyarəsində keçirilib.

RİA Novosti saytı xəbər verir ki, yüngül atletikada karyerasını başa vurmuş, planetin ən bərk qaçan sakini qaçışda iki kosmonavtlarla yarışib və sonda qələbə qazanıb.

Bolt sıfır qravitasiya şəraitində dörd dəqiqə olub və keçirdiyi hissələri “Twitter” şəhifəsində paylaşıb. O bildirib ki, özünü “şirniyyat mağazasındakı uşaq kimi” hiss edirmiş.

Xatırladaq ki, Useyn Bolt hazırda 100 metr (9,58 saniyə) və 200 metr (19,19 saniyə) məsafələrə qaçış üzrə dünya çempionudur. Son vaxtlar qüvvəsini futbolçu qismində sınayıb.

Tənhalıq hissi insanı doğmalarından uzaqlaşdırır

Özlərini tənha hiss edənlər onlara doğma olan insanlardan daha çox uzaqlaşmaq istəyirlər. ABS-in Çikaqo Universitetinin mütəxəssisləri apardıqları tədqiqatların nəticəsində bu qənaətlə gəliblər.

Alimlər 600 nəfərin iştirak etdiyi iki araşdırma aparıblar. İştirakçılar əvvəlcə özlərini nə qədər tənha hiss etdiklərini bildirən testdən keçiriliblər. Sonra psixoloqlar könüllülərin dost, qohum, tanış və özlərinə yad olan insanlara nə qədər yaxın məsafədə dayanmaq və ya oturmaq istədiklərini müəhdə ediblər.

Məlum olub ki, çox güclü tənhalıq hissi insanı ən doğmalarından iki dəfə uzaqlaşdırır. Bu hissən güclü olması insanlarla aradakı məsafəni artırmağa məcbur edir.

“Siz özünüzlə kütlə və ya ailə həyatı içində də tənha hiss edə bilərsiniz. Əldə edilənlərlə arzulanənlərin üst-üstə düşməməsi tənhalıq hissi yaradır”, - bu sözləri araşdırmalarda iştirak edən alimlərdən biri, psixiatriya və hərəkətin neyrobiologiyası üzrə mütəxəssis Stefani Kaçioפו deyib.

Alimlər yeni araşdırmanın bundan əvvəl onlar tərəfindən təqdim olunmuş evolyusion tənhalıq modelini bir daha sübut etdiyi qənaətindədirlər. Məsələn burasındadır ki, tənhalıq hissi beyində iki əks proqramı hərəkətə gətirir: sosial əlaqələrin genişləndirilməsi və özünümüdafiə. İkinci hiss insanları potensial təhlükə olaraq görür və onlarla məsafə saxlamağa məcbur edir. Bunun nəticəsində insanın daxilində gedən mübarizə tənhalıq hissini daha da artırır.

BAŞ REDAKTOR
Rasif İman oğlu
TAHIROV

Ünvanımız:
AZ1029, Bakı şəhəri,
Heydər Əliyev prospekti, 152
TELEFONLARIMIZ:
Baş redaktor
(050) 670-33-76;
30-67 (daxili)

Qəzetin təsisçisi:
“Azərbaycan Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyi”
Qapalı Səhmdar
Cəmiyyəti

Qəzet “Dəniz” qəzetinin
kompyuter mərkəzində
yığılmış, səhifələnmiş və
“Azərbaycan” nəşriyyatında
çap olunmuşdur

Şəhadətnamə: 275
Tiraj: 2000
Sifariş: 2780